1

Süleymaniye U. Kütüphanesi

Kısmı: Hacı Mahmud

Yeni Kayıt No: 3195

Eski Kayıt No

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi

T.C. ★ 1923 ★ Süleymaniye ... Müdürlüğü

٣١٩٥

كتاب ترشيح

بلكى ٢٣٦٥ دن بر مختصري

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على
اشرف النبيين محمد واله وعترته الطاهرين
اما بعد بو كتاب لسان تركي اوزره بر باب و
درت مقصد اوزرينه ترتيب وتمهيد اولنمشدر
ومن الله الهداية والتوفيق **باب اول** تزكيهٔ نفس
وتنقيهٔ قلبه دائر تراجم كلمات واولياء اللهي مبدا
حاويدر اي عزيز فهم ايله كه انسانك نفسنه سعادت
عظمى و دولت كبرى اولدركه مبدء كائناتك ذاتنه
وصفاتنه واسماسنه معرفت ويقين حاصل ايتمكدر
شول وجهله كه قوانين الهيه وشرايع نبويه ده بيان
اولنمشدر زيرا كه حق سبحانه وتعالى چونكه مطالع
عقول اوزره الوهيت حجابلريني قوردي وكنديكه
اوهام مخلوقاتدن ربوبيت پرده لريني
چكدي لاجرم عقول دراك انك كنه كمالني ادراك
ايتمكدن واله وحيران وانك عظمت جلالنه واصل
اولمقدن اوهام خلايق عاجز وسرگرداندرلر و
حقيقت الهيتنك كما هي ادراك اولنمديغنك سري
بودركه عالم بر سري ور شيئ فجنكه معلوم اولدي انسنه
اكا احتياجي منقطع اولور علم آخر طلب ايدر اولور
ديركه نفسك بر مجهوله علمي تعلقنده صكره توجهاتي

2 توجهات قالمز بس حق تعالى كنهيله عبدك معلوم اولسه
ايدي عبدك احتياجي منقطع وبعد الحصول نفسك
توجهي مرتفع اولوردي مولى ايسه دائما عبدك
* مطمح نظري كركدر والله اعلم بالسرائر **ترشح ۲**
اي عزيز فهم ايله هركاهكه ذات حقي ماسوادن
قطع نظرله ملاحظه ايتسك اكا حضرت احديت دير
لر زيرا كه جميع كثرتلردن مستهلكدر بو جهتله كه اول
مرتبه ده تعيناته بوجه ما اشارت ممكن دكلدر
واكا مرتبهٔ عما دخي ديرلر زيرا كه فهوم علما وعقول
حكما اول مرتبه في ادراك ايتمكدن عاجزدر كندودن
غيري اول حضرتي بر فرد ادراك ايتمز بناء على ذلك
حجاب جلالندن اولمشي اولدي مقام عما ديمكه مناسب
اولدي اكا حقيقة الحقائق وجمع الجمع دخي دير
زيرا كه جمله حقائق وجميع ماهيات انده مندرج
مضمردر وهركاه كه ذات حقي جميع صفات
كمال واسماء حسنى برله اعتبار ايتسك اكا
حضرت الهيت ومرتبهٔ واحديت ديرلر بونده
ظاهر اولدي كه حضرت احديته هواجس واوهام
وتخيلات وهيات ولمز اما بحسب الضروره
اول مرتبه دن كاه لفظ ذاتله وكاه لفظ حضرت
ايله تعبير اولنور حضرت علي كرم الله وجهه

بو مرتبه یه کمال الاخلاص نفی الصفات عنه دیمکله اشارت
ایتمشلردر اما مرتبهٔ واحدیت که مرتبهٔ اسما و صفاتدر و
منشاء کثرت و تعیناتدر بو مرتبه ده هر صفات صفت اخری
دن متمیز و تکثر اسما ایله متکثر اولور و انک تعیناتی اشیاء
عقلیه یه قابل اولور و علما بویله دیمشلر که جناب حقک
درت بیک اسمی واردر کتب اربعهٔ الٰهیه نک هر
برنده بیک اسم ذکر اولنمشدر و روایت اخرده بیک اسمی
دخی لوح محفوظده در عالم بشره واصل اولمامشدر

تنبیه جمیع صفات بر اعتبار ایله ایکی قسمدر بری صفت جمال
بری صفت جلال و هر برنکه لطف و رحمته متعلقدر
صفت جلال تحتنه داخلدر هر جمالک جلالی و هر جلالک
جمالی واردر و کلام حضرت علی کرم الله وجهه سبحان
من اتسعت رحمته لاولیائه فی شدة نقمته و اشتدت
نقمته لاعدائه فی سعة رحمته بو معنایه اشارتدر و بر
اعتبار ایله دخی جمیع صفات ایکی صفته راجعدر بری
صفت ذاتدر که امهات صفات و ائمه سبعه کبی
و بری صفت فعلدر احیا و اماته کبی و ایجاده منشاء
اولان صفات کبی و معلوم اوله که صفت حجاب ذاتدر
نتکیم افعال حجاب صفاتدر و عین نظر ذات حقه محجوبدر
حجاب صفاتله نتکیم صفات محجوبدر حجاب افعال ایله نتکه
افعال محجوبدر حجاب آثار ایله و اکوان ایله هر نکه سالکه

3 رفع حجاب اکوان ایله افعال تجلی ایدنجه توکل میسر
اولور و رفع حجاب افعال ایله صفات تجلی قیلنجه رضا
و تسلیم مرتبه سی حاصل اولور و کشف حجاب صفاتله
ذات حق متجلی اولسه سالک وحدتده فنا بولور و موحد
مطلق اولور و کنت سمعه و بصره مقامنه واصل
اولور پس توحید اوچ مرتبه در توحید افعال و توحید
صفات و توحید ذات در توحید افعال اولدر که
سالک سلوکنده بر مقامه یتشه که جمیع افعالی جناب
حقدن صادر بیلوب عالم وجودده حقدن غیری مؤثر
مشاهده ایتمیوب بو مرتبه ده کندو افعالندن و افعال
ماسوادن فنا بولمش اوله بو مرتبه یه فنا فی الافعال
دیرلر و توحید صفات اولدر که سالک اول مقامه
یتشه که اگر جمال و اگر جلال جمیع صفات کمالی ذات
ذو الجلالدن متجلی مشاهده ایده غایة الامر بو صفات
مظاهرده انواع مصنوعاتده ظهور ایدر و متجلی اولور
دیو اعتقاد ایده بو مرتبه ده سالک صفات ماسوایی
حقده فنا بولمش اولور بو مقامه فنا فی الصفات دیرلر
و توحید ذات اولدر که سالک شویله مشاهده ایده که
ذات حقدن غیری هیچ بر ذاتک وجودی یوقدر بو مرتبه
آخر مراتب توحید در و بو ذکر اولنان مراتب توحید
رتبهٔ کشفه موقوفدر الا توحید افعال مکاشفه یه موقوف

دکلدر بلکه طریق استدلال ایله دخی حاصل اولور ولهذا
اهل کلام لا مؤثر فی الوجود الا هو قضیه سنی
برهان و دلیل ایله اثبات ایتمشلردر شیخ امام غزا
لیدن منقولدرکه شرک خفی و شرک جلی اشخاص ناسه
کوره مختلفدر بر عوامه کوره یعنی عوامه نسبت شرک
جلی کفردر و شرک خفی اولدرکه لسان ایله توحیده
غیر حقه قلبی ایله اشتغال ایتمکدر عوامک شرک خفیسی
خواصه نسبت شرک جلیدر اما خواصه نسبت
شرک خفی اولدرکه اسباب دنیویه یه التفات ایدن
بو دخی خاص الخاصه نسبت شرک جلیدر و خواص
الخاصه نسبت شرک خفی اولدرکه نعیم آخرته التفات
و طاعتی جلب ثوابه و یا دفع عقابه وسیله ایدن
لری معلوم اولدیکه حب ما سوا مرض روحانیمش
مقصد اول علماء توحیدک مفهومات شریفه و رموز
ذات لطیفه لری بیاننده در معلوم اولدیکه طاعات
موجب دخول جنت و طاعاتده ادب موجب قرب
رحمان اولور و سالکه دلالت لازم اولان تصفیه
باطندر تاکه مراقبه حاصل اوله جنید بغدادی
حضرتلرندن مرویدرکه مراقبه ده بنم شیخم برکدی
اولمشدر یعنی بر وقت بر کدی یه کوردم بر فاره
دلوکی باشنده اوتورمش و اول جانبه برکونه متوجه اولمشکه

اولمشکه اعضاسندن بر قیلی دخی قپرمز و حرکت ایتمزدی
بندخی متعجب اولوب اکا نظر ایدردم ناکاه سیچان برندن
کلدیکه ای دون همت سنک مقصودک بر فاره دن
کمتر دکلمی بس سندخی بنی طلب ایتمکده برکدیدن کمتر اولمه
و اول کوندن برو مراقبه یه دوشدم پس هر مریدک
فتح بابی و هر صوفینک صحت حالی متابعت شرع محمدی
ایله در قال الشیخ شهاب الدین السهروردی من ظن
ان یبلغ غرضا او یظفر بمرادی لا من طریق المتابعة
فهو مخذول مغرور و قال ابو سعید الخراز رحمه کل
باطن یخالفه ظاهر فهو باطل و قال سهل ابن عبد الله
رضه کل وجد لا یشهد له الکتاب و السنة فباطل
و جمیع احوالده اهل سلوکک اکمل مرتبه استقامتده
متابعتده نهج کتاب و سنتدن و ذوده وهر کسنه‌نک
تفاوت کمالی استقامتنه کوره در و اولیادن
منقولدرکه کن طالب الاستقامة لا طالب الکرامة
فان نفسک المتحرکة فی طلب الکرامة و ربک یطلب
منک الاستقامة و بو کلام عمق باب سلوکدر
نته کم الکرامة حیض الرجال بیورلمشدر زیراکه حیض
خاتونلری نمازدن و طاعتدن نیجه تعویق ایدرسه
بو کرامت دخی سالکلری سلوکندن عوق ایدر و ممکن
اولدیغنه سالکک قلبنه لایح اولان احوالدن کتم ایتمک

ودعواي ترك ايتمك شرطدر وبو مثللركه لاصفاء
الى تلقي ما ينفعل عن معدنه بعد يعنى مكاشفلى
ترقب وانتظار بعد محض وتوقف صرفدر ودخى بملكده
هر دو يك نبود يك نبود يعنى هركسه ايكى حالك
فقر وغنا و وجود وعدم يكسان كوره نميخه اكا
بر نصيب ولمز يعنى خداي متعال ميسر ولمز ابو حاتم
بن عنوان الاصم قدس سره بيورمشدر كه سالكلرا
دمدر كه درت نسنه ده التمام ايده بري موت ابيض
كه جوددر و موت اسود كه تحمل اذاي ناسدر وموت
احمر كه مخالفت نفسدر وموت اخضر كه ترقيع لباسدر
ترشيح ابو بكر وراق بيورمشدر كه ادمي اوچ قسمدر
امرا وعلما وفقرادر امرانك اختلالى معاش و
معاشلك باعث اختلاليدر وعلمانك اختلالى طاعت
وشريعتك موجب اختلاليدر وفقرانك اختلالى
طباع ناسك سبب اختلاليدر امرانك فسادى ظلم ايله
در وعلمانك فسادى طمع ايله در وفقرانك فسادى
ريا ايله در ترشيح اعمال صالحه عبادك عروجنه
واسفلدن بالايه صعودينه باعثدر نتكم زبدة
التحقيقده مذكوردر ان عروج ارواح الاناسي
بعد مفارقة الابدان الى ما ينتهي اليه صعود الاعمال
وشيخ صدر الدين القنوي قدس سره شرح اربعينده

اربعينده بيورمشدر كه اعمالك عروجي سدره منتها
در زيرا كه سدره منبع شرايعدر عروج اعمال دخى اكا دكين
اولمشدر وانلر كه اعتقاد سليملرين علم ايله تحقيق
وعمل صالحلرين اكا تطبيق ايتمشلردر اعماللرينك
عروجي عرشه دكيندر وحضرت شيخ اكبر قدس سره
الاكبر فصوصده بيورمشلر كه علو المكان بالعمل
وعلو المكانة بالعلم يعنى شول عملكه شهودا وعيانا
وكشفا انبيايه واوليايه مخصوصدر باعث علو
مكاندر بو مقامده مكان علوي غير مقصوددر
غرض مظهريتدر مثلا كونشك انعكاسي هواده
معاينه اولمغه موجب درخشان مشاهده در اكرچه عرضده
نسبت مرتفعدر وبو معنا وفكره كرك استدلال
وكرك شهودي هر برنده درجات واردر درجه
سنه كوره متنعم ومتلذذ اولورلر وشول معرفتكه
حواس ايله حاصلدر شيخ اكبر حضرتلري دركه
بيضا ايله تعبير ايلمشدر وفتوحات مكيه ده ومن
تحت ارجلهم تحواسنى كه المشدر وبو كه علم رجلي
دخى ديرلر يوم اخرتده دوئيه منقلب اولسه كرك
وحواس يولندن حاصل اولان علومه دوئيت علميه
وما انزل اليهم من ربهم لاكلوا من فوقهم ايت كريمه
سي معارف لهيه فوقيه دن عبارتدر كه حواس

بولندن حاصل اولمیوب بوکه علم وهبی دیرلر وعالم
اخرتله نسبتدر و نیت عینیتیله تعبیر اولنمشدر
و بو اعمال انسانک عروجی شول وقت میسر اولور
که شرع قویمه موافق ونهج مستقیمه مطابق اوله
زیرا که جهنم صراطی دنیاده شریعتدر هرکیمسه که صراط
شرع اوزره مستقیم اولدی کندو حقیقتی صراطی اوزره
دخی مستقیم اولور • واکثریا انسانک خواص اعمالی اوزره
خواص طبیعیهٔ مزاجیه غالبدر انجق شرع نبویده
منتهادن کچمشدر • واعمالک نهایتی دخی اکا دکندر
و سدرهٔ منتهی عالم طبیعیهٔ عنصریه نک نهایتی
در و بعض محققین بو مرتبه یه عنصر العناصر دیمشلر
واعمال بدنیه مزاج طبیعیتینک فروعیدر و فروع
اصلندن تجاوز ایتمز و جزو کلدن ایلرو کچمز بلکه اصلنه
منجذب اولور و بوندن مراتب اعمال منکشف اولورکه
بعض اعمال فلک قمردن تجاوز ایتمز و بعضیسی
فلک اوله تجاوز ایدر و بعضیسی ثانیه و ثالثه
و بعضیسی سدرة المنتهی یه دک تجاوز ایدر و اصلنه
واصل اولور ترشیح معلوم اوله که قلبیه مخصوص درت
عمل واردر اعمال جوارحدن ماعدا اولی خواطردرکه
نفسک حدیثلرندن عبارتدر ثانی هیجان در غبتدرکه
الا میل طبیعی دیرلر و بو ایکی عملدن عبد مسئول اولمز زیرا

زیرا که ترکلرینه مختار دکلدر و ثالث حکم قلبیدر مثلا
بر عملک فعلنی استحسان کبی اکر اختیاری دخی اولمزسه
عبد بونکله دخی مأخوذ اولمز و رابع قصددرکه فعل
عزم ایلمک عبد بونکله مسئول و مأخوذ اولور فعل
تحقق اولمسون ان تبدوا ما فی انفسکم او تخفوه یحاسبکم
به الله و قال تعالی ان السمع والبصر والفؤاد کل اولئک
کان عنه مسئولا و عبد اعمال قلبیه سیله مأخوذ
اولور نتکم کبر و عجب و ریا و نفاق و حسد و جمله
خبایث اعمال قلبیه دندر و برکیمسه نک بر جمیله خاتونه
نظری طوقنسه بونکله مسئول اولمز تکرار نظر ایلسه
مسئول اولور زیرا نظر ثانیده مختاردر مثلا بر جمیله
خاتونک صورت جمیله سی خاطره کلسه و اول خا
تونه دخی اداندن طورسه و نظر ایدوب کورسه
بو نظره هیجان و رغبت دیرلر که شهوت طبیعک
حرکاتندن عبارتدر و خاطره اولدن متولددر
که حدیث نفسی دیرلر انجق میل طبیعی دیرلر
اوچنجه حکم قلب دیرلر و دردنجی مرتبه ده
نظر ایلمک قصد ایتمکدر و بوکا همت و نیت دخی
دیرلر و برحسنه برکناهه قصد ایتسه و صکره
خوف الهیدن فراغت کلوب قصدینه ندامت ایتسه
انجق برحسنه یازیلور زیرا قصددن رجوعی مجاهده

در واکر قصد ایلدیکی کناهك وقوعنه مانع اولورسه
خوفاً لله ترك اولنسه انجق بر سیئه یازیلور زیرا که
عبد نیتیله مثاب وماخوذ اولور قال علیه السلام
انما یحشر الناس علی نیاتهم وبر کمسنه کیجه ده مباح
دکل بر مسلمانی قتل ایلمکه قصد ایلسه اتفاق
اول کیجه ده وعده سی کلوب وفات ایلسه نیت
وقصدیله یوزده محشور اولور لقوله علیه السلام
اذا التقی المسلمان بسیفهما فالقاتل والمقتول
کلاهما فی النار ترشیح سالکه خواطر تشویش
وسواس وتخدیش ویدیکی وقتده مرشدینک
خیالنی احضار ایتمکله خواطر مندفع اولور یاخود
نفسنی کمال قوتیله اوچ نوبت چکوب دماغدن بر
نسنه چکر سوور کبی واندن صکره بو طریقیله شغول
اوله اکر اول خواطرینه کره عودت ایدر ایسه کرکدر که
قوت متخیله دن اوچ کره قوت تام ایله استغفر
الله من جمیع ما کره الله قولا وفعلا وخاطرا وسا
معا وضمیرا ولا حول ولا قوة الا بالله العلی
العظیم وقلبنی لسانیله موافق طوتیله وقلبندن
یا فعال ذکرینه اشتغال دفع وسواس وسن نافعدر
بو وجهله بو حال اوزره اولوب بو نسبتدن خالی
اولمیه واکر بردم غافل اولورسه ینه ذکره اشتغ

7 اولنه یغی وجهله باشندن شروع ایدن ودائم حاضر اوله
وکوشه چشم بصیرتین بوکه توجیه ایدن خلاوه ملاده
زمان کل شیء نا شول زمانه دکین کما بوصفت
کندویه ملکه اوله فافهم مقصد ثانی سلسله
خواجکان طریقتن اداب ذکر بیاننده در اجعرید
صادق وصیت ایدرمکه جمیع احوالده علم وادب
وتقوی کادك اوله واثار سلفی متتبع اولوب
ملازم سنت وجماعت ومتعلم فقه وحدیث
وجاهل صوفیدن احتراز ایدن سین ونمازی دائما
جماعتله ادا ایدوب امام ومؤذن اولمیه سین
وهرکز شهرت طلب ایتمه کما فتی وارد در ومنصبله
مفتیا اولمه وکمنام اول ومکتوبلرده وکاغدلرده
کندن آدك یازمه ومحکمه قضایه حاضر اولمه
وبر کسه یه کفیل ووصی اولمه وامرا واغنیا ایله
صحبت ایتمه وخانقاه بنا ایلمه وخانقاهده اوطور
وچوقلق سما ایلمه که کثرت نفاق کتورور وسماعی
انکار ایلمه که اصحابی چوقدر کلامی طعامی منامی
آز ایله خلقدن مجانبت وخلوتکه ملازمت ایله
امرد وعورت ومبتدع ومغنی وعاصیلر ایله
صحبت ایلمه وقوت حلال وترک شبهات ایله د
کوجك یترسه اولمه که طالب دنیا اولورسین

وجوق کوکلی و قهرندن احترازایله که امانة قلبه
باعثدر و مخلوقاته شفقتله نظر و برفردی
تحقیردن حذر ایله و زینت ظاهردن مجانبت
ایله که سبب خرابی باطندر و خلقله مجادله ایلمه
و کمسنه دن نسنه استمه و کمسیه خدمت بیورمه
و مشایخه مالا و بدنا و قلبا خدمت ایله و اقعا
لرین انکار ایلمه که منکرلری دوزخ فلاح کورمز و
دنیایه مغرور اولمه و قلبک دائما غمناک و چشمک
نمناک و لباسک کهنه و دفیقک درویش
برهنه و هرحالده مونسک حق سبحانه و تعالی
اوله **ترشیح** طائفۀ علیۀ نقشبندیه نک اصطلاح
سنیه لری کم اون بر کلمه دن عبارتدر که ذکر اولنور

سفر در وطن — نظر بر قدم — هوش در دم
باز کشت — یاد کرد — خلوت در انجمن
وقوف زمانی — یاد داشت — نکاه داشت

وقوف عددی و وقوف قلبی اولا **هوش در دم**
اولدر که هر نفسکه ایچردن یوقرو کلور حضور
و شعور ایله اولمه و غفلتله یول بولمیه
و خواجه بهاء الدین قدس سره بیوررلر که در
مبنای طریقت نفس اوزرینه در لازمدر که
نفسنی ضایع ایتمیه و نفسک خروجندن و دخولندن

8 خولندن حاضر اولوب ایکی نفسک ما بیننی حفظ
ایتمکه سعی ایده و غفلتله نفس و یرمیه
نظر بر قدم اولدر که سالک کرکدر که ایاب و ذهابده
بنون اکر شهرده و اکر صحراده نظری کندو ایاغی اوکنه
سنده اوله تا که نظری پراکنده اولمیه و بونه جائزدر
دیدکه نظر بر قدم سالکک سرعت سیرینه اشارت
اوله یعنی عقبات بشریتی قطع ایتمکده سالکک نظری
هرنه محله منتهی اولورسه فی الحال قدمی انک
اوزرینه وضع ایده **سفر در وطن** اولدر که
سالک بشریتی عالمنده سفر ایلیه یعنی صفات
بشریه سندن صفات ملکیه یه و صفات ذمیمه
سندن صفات حمیده یه انتقال ایده خواجه عبد الخالق
غجدوانی بیوررلر که مبتدی اولانکمسنه لر سفرده
پریشان اولقدن غیری نسنه حاصل اولمز وجود
بر طالب بر عزیزک صحبتنه ایرشه اول طالب
اوطوروب تمکین صفتنی حاصل ایتمک کرک
و انتساب خواجکان ملکه سنی الکوروب بونده
هر قنده سفر ایلسه نسنه مانع اولمز **رباعی**
یا رب چه خوشست بی دهان خندیدن
بی واسطۀ چشم جهانرا دیدن
بنشین و سفر کن که بغایت خوبست
بی منت پا کرد جهان کردیدن

خلوت در انجمن اولدرکه ظاهرده خلقله باطنده حقله
اوله‌که قوله تعالى رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع
عن ذکر الله ونسبت باطنيه بو طريقده شويله
درکه ظاهرده وصورت تفرقه‌ده جمعيت خاطر
دخی زياده در خلوتده اولان جمعيتدن
وينه بويورمشلردرکه خلوت در انجمن اولدرکه
ذکرك اشتغالی واستغراقی بر درجه‌يه منتهی
اوله‌که بازاره کيرسه اولوره سه هيچ بر کلام و
بر آواز اشتمیه ذکرك استيلاسی سببيله و
خواجه عبدالله بيورمشدرکه ذکرده جد واهتمام
ايله بر ايکی کونده بر مرتبه‌يه ايرشيلورکه خلقك
جمله آوازلری وصدالری ذکر کورينور وکندو کلماتی
دخی ذکر اولوره ايشيدر. يادکرد بو عبارتدر
ذکر لسانی وذکر قلبی مولانا سعد الدين کاشغری
ديمشدرکه تعليم ذکرك طريقی اولدرکه اولا شيخ
اولا کلمه‌يه کوکلندن ديه‌که لا اله الا الله محمد
رسول الله مريد دخی کندی قلبنی حاضر قيلوب
وشيخك قلبی مقابله‌سنده طوته وکوزلرين
قپايه واغزين محکم يومه وديلنی ديماغنه
ديده ده وديشلرين بر برينه دکوره ونفسنی
طوته وتعظيمله وتمام قوت ايله ذکره شروع ايليه

ايليه شيخنه موافقت ايله وقلبا ديه لسانا ديميه
وحبس نفسده صبر ايده وبر نفسده اوچ کره ديه
تاکه ذکرك حلاوتی قلبه ايرشه ومدرکه قلبکه هر
هر جانبه سفر وطرفة العينده افلاکی کزر وعالمی
تمام سير ايلمك اکا ميسر در جمله انديشه‌لردن
انی منع ايلمك کرك ولحم صنوبريه توجه ايدروب
ذکره حصر ايلمکدر بو طريقله که لا کلمه‌سين يوقرو
جانبده چکوب واله کلمه‌سين صاغ الده يکا حرکت
ايده والا الله کلمه‌سين لحم صنوبريه محکم ضرب
ايده تاکه انك حرارتی جميع اعضايه ايرشه ودخی
دکی نفيده جمله محدثاتی فنا نظريله مطالعه واثبات
طرفنده حقك وجودينی نظر بقا ايله مطالعه ايليه
وجميع اوقاتی بو ذکره مستغرق ايليه تاکه بو کلمه‌نك
تکراريله توحيدك صورتی دوندن قرار طوته و
قلبك صفت لازمه‌سی اوله. بازکشت اولدر
هر بارکه ذاکر کلمه طيبه‌يی سويليه عقبنجه همان خداوندا
بنم مقصودم سنسين وسنك رضاکدر ديه وبو
بازکشت کلمه‌سی نفی خواطر ايچوندر تاکه ذکر خالص
وبند ماسوادن فارغ اوله. اکر مبتدی بو کلمه‌ده صدق
وحلاوت بولمزسه ده لازمدرکه ترك ايتميه زيرا
صدقك آثاری ظاهر اولور. نکاهداشت خواطرك

مراقبه و محافظه سندن عبارتدر کرکدرکه بر و یا ایکی
ساعت دخی زیاده اول مقدارکه میسر اوله کندی
خاطرك صفلیه تاکه بر غیری نسنه خاطره ذهاب
اولمیه مولانا قاسم رحمه الله بیورمشدرکه کلمه نگاه
داشت ملکه سی بر درجه یه ایرشمشدرکه طلوع فجردن
وقت ضحی یه دك قلبی خطور اغیاردن محافظه
اولور بر طریقله که قوت متخیله کندو عملندن معزول
و بو معنی اهل تحقیقه خفی دکلدرکه قوت متخیله
یی عملدن تجرید ایتمک ساعت دخی اولورسه امر عظیم
و نادر الوقوعدر یاد داشت جناب حق
طرفنه اولان شعور و حضورك دوامندن
عبارتدر و بعضیلر حضور بی غیبتدن عبارتدر
دیدیلر بو درت کلمه نك شرحنده که ذکر اولندی
بو جمله بیوردیلر که یاد کرد ذکرده اولان تکلفدن
عبارتدر و باز کشت حق تعالی یه اولان رجوعدن
عبارتدر بر طریقله که هر بار کلمه طیبه یی دیه و
عقبنجه قلبیله فکر ایلیه که خداوندا بنم مقصودم
سنسین و نگاه داشت بو رجوعك محافظه سندن
عبارتدر تکلم لسان و یاد داشت نگاه داشتك
اولا رسوخندن عبارتدر • و وقوف زمانی
طریقك سالکی و مصلحت کذا دیر یعنی عبد

عبد کندو احوالنه دائما واقف اوله هر زمانده حالی
ندر شکر میدر و یا موجب عذر میدر دیمشلرکه
سلوکك بناسی وقوف زمانیدر ساعت اوزره
قومشلر تاکه نفسین ادراك ایتمیه اوله حضور
ایله می کچر غفلتله می کچر اکر بونك اوزرینه
بنا اولنمزسه بو آنکی صفتی ادراك اولنمز
و اکر جمله نقصان احوالی اوزره ایدوکی معلوم
و ظاهر اولور ایسه باز کشت ایدوب عملی باشدن
طوتادر • وقوف عددیه ذکرده اولا رعایتدن
عبارتدرکه ذکر قلبیده عددك رعایتی خواطر متفرقه
نك سبب جمعیتیدر ذکر اولا کرکدرکه اوچ یا بش
یا یدی یا یکرمی بر کره کلمه طیبه یی دیه و عدد طاقی
لازم بیله • وجود عددی ذکرك که یکرمی بردن زیاده
اوله و آنك اثری ظاهر اولمیه اول عملك بیحاصل اولمسنه
دلالت ایدر و آثار ذکر اولدرکه نفی زماننده وجود
بشریت منفی اوله و اثبات زماننده جذبات الوهیتدن
بر اثر مشاهده ایده یعنی مواصله قرب و علم لدنی
اول مرتبه ده مکشوف اولور و وقوف عددی اهل
نهایته نسبت علم لدنیه نك ومبتدئه اولاسیدر یعنی
ذاکر سریان اثر وجود واحد حقیقی سرینه اعداد حسابیه
مرتبه لرنده واقف اولور • دباغی در منه اهل کشف

وارباب خرد سا دیست احد در هما فرد عدد
زیراکه عدد اکرچه بیرون نیست ز حد هم صورت و هم معنا ده
اثنی هست عدد   وقوف قلبی   ایکی معنایه محمولدر
بریا اولدرکه ذاکرک قلبی حقدن آگاه اوله واحد کلمه
یاد داشت مقوله سندندر وهین ذکرده ارتباط
وحضور ملحوظ شرطدر بوکه شهود و وصول و وجود
و وقوف قلبی دیرلر   ایکنجی معنی اولدرکه ذاکرک
اثناء ذکرده شکل صنوبری لحمه متوجه اوله کاو
مجازاً قلب دیرلر آنی مشغول ذکر و ناطق ذکر قلوب
ذکردن و مفهومندن ذاهل و غافل قومیه   بیت
مانند مرغی باش هان بر بیضهٔ خود پاسبان
کز بیضهٔ دل زایدت مستی و ذوق قهقهه   ترشیح
جناب حق کیجه و کوندزده مؤمنک قلبنه اوجیوز
آلتمش کره رحمت نظریله منظردر یعنی قلبک اوجیوز
آلتمش مجره سی واردر جمیع اعضایله واول اوجیوز
آلتمش طمردرکه قلبه متصلدر وجون قلب ذکرده
متأثر اوله شول وقتده که حقک نظر خاص ایله منظوری
اثاری جمیع اعضایه ساری اولور و نظر رحمت بونده
کنایتدر دیمشلردرکه انسان کندوی تکلم وطعام
وقتلرنده محافظه ایلیه جون ملک ملکوت طالبنه
بوشیده اوله واندن خبر وشعوری اولمیه اولمامه

مغرب بردر معلوم اولاکه عوالم غیر محسوسه واردرکه
الطیفدر بو عالم ظاهره مخصوص کلدر وهر بر عالمده
بر آسمان و بر زمین و آفتاب و کواکب واردر بلکه اول
عوالم واول آسمان و کواکب اصلدر و بلو مؤثردر بونلر
متأثردر   آسمانها ست در ولایت جان
کارفرمای آسمان جهان   و بو عالم مثال طبقات مختلفه
اوزره در هر طبقه سنده انواع خلایق واردر
و بعض طبقاتنده ملائکه دن بر قوم ساکندر و انسانک
اخیاری دخی انده ساکندر   و بعض طبقه سنده ملک
وجن و شیطان ساکندر   و عدد طبقاتی حقدن
غیری کیمسنه بیلمز   و بو عالم مثالده جمیع مواعید
نبویه متحقق اولور انواع لذات و اصناف آلام که
اهل جنت وجهنمه در جمله سی مقرر و محققدر زیرا
بونده مثال ابدانه بردن مثالیدر نفس الامر دخی
متصرف اولمیه وانک حکمی بر حسی حکمی کبیدر
وجمیع حواس ظاهره و باطنه انده دخی واردر و بو
ایکی بدنک مدرک اولان نفس ناطقه در بو عالمده
ادراکی آلات جسمانیه ایله در و عالم مثالده آلات
شبحیه ایله در   برزخ لغتده ایکی نسنه نک
اورته سنده حاجز اولانه دیرلر و برزخ موت ایله
بعثک اورته سنه دخی دیرلر و اصطلاح حکما عالم مثاله

معلق وعالم خيال وعالم اشباح مجرده دخی دیرلر
وبو عالم مثالدر واصطلاح حکماده عالم نفوس منطبعه
دخی دیرلر کما اول حقیقتده عالم خیالدر وحکماء
اشراقیه بو عالمه اقلیم ثامن ومثال معلقه وعالم
خیال دیرلر وبو عالم مثالده ارواح تجسد
واجساد تروح اولور بو تشریح بر تشریح
شریفدر کما تحتنده نیجه نکات مندرج وضمننده
نیجه کلمات مندرج هر کلمه سی عالم مثالده مجر
وهر عقده سی عالم خیالی مستعد در هر کلمه سی
اخلاقك قرائنی مبین وهر عقده اعمالك حکایه
معین در وبو عالمکه بنی آدمدن صادر وبو ضا
لکه اعضای انساندن ظاهر وبو قوالکه السنه
بنی آدمدن باهر وبو اخلاقکه قلوب انساندن متبا
در اولور پس بونلرك هر بری بر لباس کیوب
کیمیسی اطلس پوش اولور برزخ نورانیدن خزان
ایلر وکیمیسی پلاس پوش اولوب برزخ ظلمانیدن فغان
ایلر وکیمیسی عبا پوش اولوب طبقه سفلیه ده
کریان ایلر وکیمیسی قبا پوش اولوب عالم مثالده
جولان ایلر وکیمیسی سیاه پوش اولوب درکه
اسفلده طیران ایلر وکیمیسی بیاض پوش اولوب اقلیم
ثامنده سیران ایلر وکیمیسی کهنه پوش اولوب جاه

جاه غباده دوران ایلر وکیمیسی عباده ایکی قبایه
کیرر وکیمیسی قباده ایکی صفایه کیرر وکیمیسی بلاده
ایکی خلاصدن اولور وکیمی خلاصدن ایکی بلاسدن
اولور وکیمیسی بلاده ایکی صفایه دوشر وکیمیسی
جفاده ایکی وفایه اوچر کیمیسی صفایه کیرر وکیمی
قفایه دونر وکیمیسی قفاده کزرکی صحرایه کوچر
وکیمیسی صفادن صفایه دوشر وکیمیسی قفاده
قفایه کزر کیمیسی باغ مثالده بلبل کبی اوتر وکیمیسی
برزخ خیالده حیات کبی سورر کیمیسی معانقه
حور ایله مسرور کیمیسی مصادمه عفاریله مقهور
کیمیسی غلمان زیبا ایله مشرف کیمیسی نیران وسبع
مخوف کیمی طبقات برزخده طایر کیمیسی درکات
اسفلده حایر کیمی کلستان معرفتده سایر کیمی
وادی جهالتده دائر کیمی اطلاقده مطلق العنان
اولمش کیمی تقییدده محبوس نیران اولمش کیمی تقییدی
اطلاقی اوزر کیمی اطلاقدن اشراقی اوزر کیمی بوندن
اشراقی کیمیسی اخراقی در کیمی بونلرك شرقی کیمیسی
غربیدر کیمی بونلرك غرقی کیمیسی طرقی در کیمی
بونلرك اسلامی کیمی [illegible] مرددر اکرچه بنی آدم
عالم دنیاده صورت انسانله معروف وآدم شکلیله
موصوفلردر لکن یوم برزخ ومقام محشرده بعضی

قسمه منحصر اولور برقسمی قبا بوثی اولورسه برقسمی باض
بوثی اولورسه برقسمی سیاه بوثی اولور برقسمی
رومی اولورسه برقسمی زنگی اولور نتکه بو مقامه
مناسب حضرت جلال الدین رومی مثنوی شریفنده
بیورمشدر جمله جانها کشته منتظر تا چه کونه زاید آن جان عظیم
رومیان کویند بس زیباستاو زنگیان خود ازماستاو
چون بزاید ومیان جان وجود پس نماند اختلاف بیض وسود
کر بود زنگی برندش زنگیان روم رومی بردهم از میان
تا نزاد او مشکلات عالم است آنکه نازاده شناسد اوکم است
او مکر ینظر بنور الله بود کاندرون پوست واده بود
بونده صکره نکته لر شروع ایدلم وعقدلر رجوع
ایدلم ومن الله التوفیق شیخ محیی الدین عربی
حضرتلری بیورمشلرکه صور قرندن عبارتدر ودیرلرکه
صور صورتك جمعیدر یعنی بو ارواح صوره موقته
نفخ اولنور چونکه جناب حق ارواحی اجسام طبیعیه
ده وعنصریه ده قبض ایلیه پس ارواحی جسدیه
صورتلرده ودیعه ایلیه بو قرن نورانیه ده کی مجموعنده
وجمیع نسنه انسان موتدن صکره برزخده ادراك
ایلیه شول صورتك عینیله ادراك ایلرکه دل صورتی
قرن نورانیه نك ایچنده در وهر انسان برزخده جسمیله
مرهوندر وصور اعماله سنده محبوسدر تا قیامت کونه وادنجه

کویند

13

وادنجه وبعض محققین دیمشلرکه مراد اولا صور
مرئیه نك کلیسی وجهدر والکجوده تقفا بو قدر فافهم
واما افلاطون وبقراط وفیثاغورس وانبادقلس
وغیریلری دیمشلرکه مثالیه البه معلقه لکن محل
مستنیره ده محل مظلمه ده دکل زیرا دیمشلرکه جواهر
مجرده موادده مفارقدر نکرده وتخیل نفسانیده
ثابتدر زیرا بو ایکیسی مثال معلقه الجوده مظاهر
در ومثال معلقه اعیانده موجوددر محلده
دکل وعوالم ایچی عالمه منحصردر بری عالم معنی و
عالم ربوبیت وعالم عقول وعالم نفوسدر و
بریسی دخی عالم صوردر که عالم افلاك وعالم
عناصر وصور شبحیه کبی که اول عالم مثال معلقه
در ونچ دیو هوای نفسانیه دن عبارتدر
وتقاضای جسمانیه دن کنایتدر صاحبنی جهنمه
سوق ووصول جنته عوق ایلر وانك طالبی طبقات
جهنمه حلول ودواعی درکات سعیریه سنه دخول
ایدوب مرتبه سین ده بو طبقات اسفلده جولان
وده وکافه وذلك طبراده ایلیه عاقبة العاقبه وهو
متطاول ووروداز منه دن صکره مقام جهنم بوکا
عین نعیم اولور نتکه حدیث شریفده کلدی سینبت
في قعر جهنم الجرجير وقال ويأتي على جهنم زمان

ينصفق الريح ابوابها ليس فيها احد اما نه انكه
جهنمدن خروج و مقام جحيمدن عروج ميسر اوله مكه
بو مقامات اهلنه جهنم ملك ابدي و دار سعير مسلك
مخلدلردر وحديثك واقع اولان ليس فيها احد معني
مرتبه ثانيه لوفضلرينه نسبت كانه مسماي نار وزائل
اولوب تلذذات نفسانيه لري بر درجه يه كلوركه
كويا جهنم دار نعيم وعذاب دوزخ ذوق عظيم
اولسه كرك زيرا تقاضاي اصليلرينه مطابق
واستعداد فطريه لرينه موافق اولور فافهم
سماء سابعه ايله فلك كواكبك ما بيننده كرسيلر
واردر وافراد انساندن هر بر فردك مثالندن اول
كرسيلرده بر شخص واردر اول اشخاصك جميعسنك
تسبيحي بودركه سبحان من اظهر الجميل وستر القبيح
وبو تسبيحك سري اولدركه هر بر انساندن كه بر عمل
بكناه صادر اوله بر صورت مثاليه سي كه اول عالمده
در متغير اولور وجودن متغير اوله جناب حق اول
صورتله سائر صورتلرك اورته سنده بر حجاب وير
مثال اخر كوندرر انجلين مثالكه متغير دكلدر تاكه بلميه
وكورميه لركه اول صورت متغير اولمشدر بو وجهدن
اول عالمه عالم حجب وعالم ارخا وعالم ستوردرلر
واهل كشف بو عالمك احوالنه مطلع اولديلر تاكه

14

تاكه اخلاق الهيه ايله متخلق اولوب عباد الله ايله
ادبا و زوره اولوب محاسن ناسي اظهار و مساويلرين
ستر ايدنلر و بر كسنه كه اهليت دعواسين ايدر و خلق
عالم ايله بو حكمك خلافنجه در سابقين ومو
حدين نك ارواح شريفه لرين حضرت حق قبض ايلسه
ابرار وسعدا بونلر ايكي قسمدر انلركه مقام نفسانيه
دن عروج ومراتب جسمانيه دن خروج ايدوب دائما قلبه
تصدي ايتمشلردر روح شريفلرين عزرائيل قبض ايليه
وملائكه مذكوره جان قبضدن جنت نفسي محيد و
جنت افعاله [illegible] اولوب اما اشرار واشقيانك ارواحن
ملائكه عذاب قبض ايدن [illegible] قواي ملكوتيه نك
جميع نفوسه اتصالي واردر پس حين مفارقته
هيئات انسانيه يه مناسب شكل ايله متشكل
و صور اعماليه لرينه مشابه جسد ايله متجسد اولور
وقتاكه نفوس مذكوره مردود اولسه مقبول اولمه
محجوب اولسه مقبول اولمسه بو تقديرجه قواي
ملكوتيه نك هيئاتي نفوس مقبوضه نك اعمال وافعا
موافق غاسقه وظلمانيه وهايله اوله ولهذا ملك
الموت مختصرك صور اخلاقيه سي اوزره ظاهر اولور
فافهم يوم برزخده شول كمسنه لرك كه كتابي
يميننده ويريله انلر سعدا صورتنده حشر اوله كتابلرين

واثنا وتلرين تلا وقابليتلرا ستعداد فطريه و قابليت
اصليه لريله اولديغيچون واندككه كتابلري شماللرندن
ويريله قرآن عاجز وتلاوتن قاصر اولدقلري كمال حيرت
واضطرابندن بو مرتبه ده اخلاقلك قرآن عظيمي اوله
وطرف يمين مرتبه عقلدن عبادت وطرف شمال
دائرهٔ نفسدن كنايه در فافهم   نفوس ناقصه بشريه
برنلرندن پرواز ومرقد جسمانيه لرندن اعراض ايتدكلري
وقتن جبال قدسيه توجه وياوكاه انسيه تصعد
استيه لر عالم قدسدن دموع تحجيلله بونلري اول عالمه
وصولدن عوق ايدر واول دموع تحجيل قواي ملكوتيه
نك قائلرندن عبادتدر واجرام سماويه نك
تدبيرندن اشارتدر ونفوس ايكي طائفك اويه سينه
وداير لر وبوطائفلري بونلن سد ايدرلر هرباركه
بونلرده واغيء فطريهٔ انسانيه وتقاضاي استعداد
اصليه ايله سدن بوردن عروج وقضاء مراتب
انسانيه يه عروج مراد ايتسه لر ومراد ايدنسه لر
مقامع مولمه وسياط موذيه ايله اسافل مزلقه
مردود وموهدات مهلكه يه مطرود اولدقلري نكه
قرآن ذكر اولندي قال الله تعالى ولهم مقامع من
حديد كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها
وذوقوا عذاب الحريق فافهم   هر كنكه قواى

قواى روحانيه سي قواى جسمانيه سنن مستهلك
اولديوم برزخدن اسفل طبقات مسطحندن صورخلاقيه
سيله قرآن عظيم ايليه ، بو عالمدن هرنه دودلو افعال
واقوال واقع اولورسه كرحسنه اكر قبيحه ملكوت
سماويه ده منتقش ونفوس فلكيه ده منعكس
اولسه كركدر وهركس بو عالمدن برزخه انتقال
وبوجهات فانيدن عالم مثاله ارتحال ايتدكلرنن
جميعسنك ملكوت برنيه لريه مبادي ملكوتيه لر
اتصال ونفوس قلبيه لري هيئات فلكيه انتقا
ايدن فافهم   نوع انسان وافراد بني آدمدن
هرنه دودلو اعمالكه صادر اولور اول اعماله مناسب
هيئتلر اكا شاهد واول افعاله مشابه صور ناطق
اولور كما قال الله تعالى حتى اذا ما جاؤها شهد عليهم
سمعهم وابصارهم وجلودهم فافهم   هر كاهكه
نفوس ناقصه مرقد جسمانيه لرندن خروج و
قفس جسمانيه لرندن عروج ايتمك استسه لر
برودخان اعتراضيه بيدا وبرغشيهٔ انقباضيه
هويدا اولوركه سماء روحه معارض واوج
قلبه مناقض اول دخان مذكور واول بخار فرور
ابخرهٔ نفسانيه دن صادر و ادخنهٔ شهواتدن
ظاهر اولور نه معارج علويه سنه صعود ونه

عادی سفلیه سنه هبوط ایدر منشاء ظاهری بیه
مرکز و منشاء باطنه سی محیط نه انوار قدره
برخبر وار و نه حقیقتی عالمده بر اثر وار و صاحبی
بقه اوسلانلر صونلنه بقه قلانلر هر بری
جنسیله طورمش و هر بری ایشیله طورمش کبی
شکار اکسوکه طوتمق استر کیمیسی آجدر بوتمق استر
کیمی بوتدوغین قوصمقی قومدیغین یوطر بوطریقیله
ایجلرنده نهایت درجه قتال و کمال مرتبه جدال
اولور جمیع رذائل قبیحه اوصاف ردیئه که نفوس
انسانده مرکوزدر انلرک بری برندن تفاوت و
تباینلری وار مبداء و منشاء لرینه نسبت و بو
صفتلرک هر برینی صاحبی حضرات الهیه دن
دور و انوار قدسیه دن مهجور ایلر و اول صفتلر
هر قنغی سنک که مصدری شان اولسه مقابله سنده
اولان صفت ذمیمه اقبح اولور نتکیم اول قوت ناطقه
نک رذیله سیدر و قوت ناطقه قوای انسانک
اشرفی و اعضای بنی آدمک الطفیدر خصوصا
مدار ایمان و اقراردر هرکاهکه انسان بو رذیله نطقیه
ایله معتاد و جمیع امورنی بونکله اعتقاد ایلیه نعوذ
بالله عقوبات ابدیه ایله معاقب اولور و حدیث قرآنیه
کلمشدر وانذر الصدیقین بانی غیور یا ایها الذین

امنوا اتقوا الله فی جمیع الرذائل بالاجتناب عنها
خاصة رذیلة الکذب وذلک معنی قوله و کونوا مع
الصادقین بو تقدیرجه کذب رذائلک اقبحی
و صدق فضائلک احسنیدر وانسان حیوانلردن
قوه نطقیه ایله ممتاز متمیز و حیثیت صدقیه ایله متحیزدر
بو نسنه صفت کذبیه ایله متصف اولسه بو رذیله حد
صدردن مرتبه قلبیه تجاوز اولوجق سعادت فطریه
سی محجوب و طهارت اصلیه سی منکوس اولوب موطن
ثلثه شیاطینله محشو اولور وصفت زنا قوه
شهوانیه رذیله سیدر وصفت قتل قوه غضبیه
ذمیمه سیدر و رذائل بهیمیه ایله متصف و صفت
سبعیه ایله متلبس اولنلرک فلاح و صلاحلری
رذیله نطقیه یه نسبت قریبدر فافهم نکتة تامه
حفظه بنی آدم عبدک اعمالنه عالم و انسانک افعا
له واقفدر لکن اعمال مذکوره یی کتابت ایتمزلر تا انسان
اول اعمالی نیتی وزره متکلم و متلفظ اولیه زیرا
عبدک نیاتنه عالم دکلردر و عبدک حرکاتنه
مراقبلر و زبان عبدده جاری و لازم نسنه لره کاتبلر
در و جناب حق کاتبلرینه ناظر و اقوال عبادیقنده
حاضردر و بو سار کینونت الهیه و تکوینات سبحانیه
در و بو تکوینات الهیه فولک حدوثنله حادث

ولفظك ظهوريله ظاهر اولور وبونك سببي تكوينده
وتكوين دخي بري اولمز الا قول الهيه دن اولور وهر
نسنه كه وجودده متكون اولور قول الهيه دن متكون
اولور وعبد ايله حقك ما بيننده مناسبت قوليه
دن وذكر مناسبت يوقدر وبونك ايچون كه هر قائلك
قيننده حاضردر وهر قولكه قائلندن مفارقت ايتدكده
شويله كه انك قيننده حقك اسمي مذكور اولميه اول قول
ضايعدر واكر اسم حق مذكور اولورسه آنك نتيجه
سنده برصورت زيبا ظاهر و برجسم دلارا باهر اولور
كه جمالندن دل مسرور و كمالندن كوكل معمور اولور وشول
كمسنه نك كه لساننده الفاظ قبيحه صادر اولور هر
لفظندن برصورت مظلمه پيدا اولور كه جبال قدسك
عروجندن مانع و برازخ اسفلك اهلني جامع اولور وبو
مرتبه ده اقوال رديه نك حشرات عظيمي اولور نكته وقال
بعض نفوس محجوبين قاسيه لرانلره شياطين تنزل ايليه
استعدادلرينه موافق اولديغندن زيرا شياطين كثافتده
اولنلره معاونين و خباثتده اقلانلره مقارندر وكذلك
عاليه لطافتده اولان نفوسه ملائكه تنزل ومعاونت
ويرير وحجة الاسلام امام غزالي رحمه الله بو محلي بيان
بيان ايتمشلر كه ان الارواح البشرية اذا فارقت
ابدانها فكثيرا ما يتقوى شخصا من الاحياء له شبه

شبه واتصال ببعض تلك الارواح وله مناسبة
له بوجه من الوجوه فهذا الروح له تعلق بهذا الشخص
فهو بهذا السبب يصير معاونا لهذا الشخص على اعمال
الخير وكذا الا في جناب الشر بين شخص حي وبين النفوس
الخبيثة الشريرة فالمعاونة الاولى يسمى الهاما والثانية
تسمى وسوسة انتهى وشيطانك مدركاتي قوة وهميه
وقوة خياليه طرفندندر وهر كسنه كه قواء جسمانيه دن
مجرد اولوب دلائل شرعيه ايله متقن وبراهين عقليه ايله
مزين اولسه قوة وهميه مقام صدوردن انك قلبنه عبور ايتميوب
قوة خياليه دخي دائما دماغنده مرتبه ايمانه مرور ايدمز
وانك قلبنده مرتبه ايماندن ودرجه عقلدن عبارتدر
وهر كسنه كه بو دار دنياده شيطان وهمي وعفريت
خيالي قوة عمليه وقوت عقليه مقهور ايلمزسه ياوين
قيامت كونندن ربنا ارنا الذين اضلانا من الجن
والانس نجعلهما تحت اقدامنا ليكونا من الاسفلين
ديه ونجه كسنه لر قوة واهمه ايله عامل وقوة خياليه
ايله جاهلدر وكتب مشايخ ورسائل كبارده واقع
اولان الفاظ الريي كندو مرادلريي اوزره ادا وكندو هوالريي
اوزره قضا ايدرلر وهر معنا كه شرع نبويه مخالف
اوله مطرود جميع ملل ومردود نحلدر وبو سمتك اوته
زنديقيه متعدي والحاده متصديدر قال ابو سعيد

الخراز كل باطن يخالفه الظاهر فهو باطل وقال
بعض الكبار كل حقيقة ردها شريعة فهي زندقة
فافهم قوۀ وهميه روح حيوانينك اجزاء لطيفه سندن
مخلوقدر واخلاطك بخارندن قلبده حادث اولور ولطا
فتن دماغه عروج ايدر وهر قوه ملكوتيه ما تحتنه تصرف
ما فوقنه دكل و روح حيوانينك كمالى ومقتضاى حا
سه ادراكدر انسانه كمالاتندن محجوب ونور ايماندن
معبوجا قالمقدر نكته هركسنه نك كوكلى عالم دنياده
سماء عقلى مصابيح حججله مزين وبراهين شرعيه ايله مبر
هندر مرتبه عقلى ملأ اعلى دروحانيه سنك
كلامى شياطين وهميه استراقندن محفوظ وكاذب
وهميه وتخيلات خياليه دن دائما قلبى مضبوط اولور
كما قال الله تعالى وزينا السماء الدنيا اي العقل بمصابيح الحجج
والبراهين وحفظا ذلك تقدير العزيز العليم اي
وحفظناها من استراق شياطين الوهم والخيال كلام
الملأ الاعلى من الروحانيات فافهم نكته غامضه
هر آنده وهر ملت عالم شهادتده ارتحال ومقام
كوندن وفساددن انتقال ايتدكلري وقتده كندو كتاب
لوحيه سنه دعوت ولنوعي معاد نقوشيه سنه
عودت ايدر يعني عودت كوسترر وبو كتابه رده
منقسمدر وجميع صحايف اعمال بو الواحدن منتقش

منتقش وجمله سطور افعال بو عوالمدن منعكسدر
هركسنك نامه اعمالى وهر شخصك ما يحتاج افعالى
اكر سعيد واكر شقى لوح سفليه ده وطبقه موجوده
ده وبر آيسه كرك وبو مقامك تفصيلاتى اشتين
تأويلات قاشانيه نظر ايلسون كما قال الله تعالى
كل امة تدعى الى كتابها اي اللوح الذي اثبت فيها اعما
لها وانتقشت فيها على هيئته جسدانية اليوم تجزو
ن ما كنتم تعملون هذا كتابنا ينطق عليكم بالحق انا كنا
نستنسخ ما كنتم تعملون بو نكته ده ذوق ايدن كمسه
جانم فدا اولسون نكته هر كاهكه نفس قلب وذهننه مستولى
اولسه قوۀ واهمه عقل وذهنه حاكم اولور بو تقديرجه
قوه عاقله قوه واهمه نك قيدندن اسير وحكميله محكوم
اولور نعوذ بالله و قوه عاقليه عمليه هركاهكه بر عمل
حسنه وبر فعل حميده اشلسه في الحال قلبنده منطبع
وايينه دلده منعكس اولور وهر وقتكه قوه متخيله بر
صفت ذميمه وبر صورت قبيحه اشلسه يدى ساعت
بجمعيه قلبده منعكس اولمز زيرا ظلمت نفسانيه نك
مرآت قلب ايله مناسبتى اولموب دائما قلبدن بعيد
اولديغندن وحديث شريفده كلمشدركه فاذا عمل حسنة
كتبها ملك اليمين عشرا واذا عمل سيئة قال صاحب اليمين
لصاحب الشمال دعه سبع ساعات فافهم نكته نفسنك

اخرویه موتلاننده اوزره واقع اولور اولکی ارواحك اجسا
اعاده‌سی و نفوسك اجساده رجوعی حساب وکتاب
ایچون نکه اعمال خیر وافعال شر کوره اولسه کرك وبو
نجی نادره وبجی جنت تعالی رجوع ایدر نشئه ثانی فرق
اولیه رجوع ومقام قلبه صعوددر نشئه ثالث فنا
تام وبقاء تمامدن صکره وجود حقانیه عوددر نشئه
اولا افراد ناسده هر فرده لا واشخاص انساندن هرکسه
لازمدرکه کرکسه جسدلری ظلمانی اولسون کرکسه نورانی
اولسون فافهم نکته شونلرکه عقاید فاسده ایله متصف
واقاویل باطله ایله متصلفدر عقاب مخلده مستحق و
عذاب ابدیه‌ده مستغرقدر واعتقادلری بعثه انکار
وایشلری معصیته اصراردر وبو نوعه کمسنلر
شجره زقومدن اکل واب سمومدن شارب اولورلر زیرا
لذات نفسانیه ایله مقید وجسمانیه ایله موکلدر شهوات
در و وهمیات باطله نك شوابه سندن شارب
وشبهات کاذبه نك ماکلندن اکل اولورلر وبونلردن
نجات امیدی منقطع وفلاح جانبی منسددر
سموات معنویه یعنی عقول انسانیه مصابیح حجج وبینات
ایله مزین اولسه وقاکه شیاطین وهمیه سموات
معنویه‌یه عروج مراد اینسه شرع شریفه مخالف ومقا
اکاذیب فاسده لری وخیالات کاسده لرین رواج

رواج بولدرومق دیلسه مرتبه عقلدن کوکب شرعیله
مرجوم ودائماً قلبدن مصابیح عقلیه ایله مطرود
اولور فافهم نکته غامضه صعود عقبه شاقه دن عبا
رتدر بمحو ادر نتکه حدیث شریفده ان بین ایدینا
عقبة کئوداً لا یجوزها الا المخف هرکسنه که دار
دار دنیاده اطوار نفسك طورلرندن عبور وقوای
جسمیه نك وادیلرندن مرور ایلمدی جبال برزخیه
ده نیجه سنك متطاول وقلل مثالیه ده نیجه دهور
متمادیه ایله صعود اخلاقیه سبیله معلق وهیئات
ظلمانیه سبیله معوق اولور هرجبلك فوقانیه سنه
صعودی ازمنه غیر نهایه‌ده ملحوظ وهر قله نك محدبه
عروجی دورکار وبیغایه‌ده مفروضدر وعودندن هر
جبلك مقعرینه هبوطی اعماق غیر متناهیه‌یه محصور
وهر قله نك ماتحتنه نزولی اعصار لا یحصی‌یه
مقصوردر وهرکاهکه برجبلك سطحنه عروج ایدر
وجودندن اثر قالمز وهرکاهکه برقله نك مقعرینه
هبوط ایدر صورتندن خبر المز وقاکه وجودلری
هلاك اولور بیل بونك اوزرینه تجدد کذر نصکره
ینه اطوار سابقه اوزره استیناف ایدر وبوجبال
نادیه نك خاصه عظیماسی وقللهادیه نك ماده قریبه
سی دکه ظواهر اجسادیه‌ده مغرور وصور جسمانیه‌ده

ماوجددر نکته بونلر ظاهرینک تأثیرنده مشهود وشکل
صورتلرینک هیئتندن مشهوددر فافهم   کتاب فجار
ونسخهٔ فساق طبقات اسفلدن ودرکات اسفلده
اوقلدن اوله مرتبهٔ شعرده عدول وحد اعتدالدن
خروج ایتدکلری اجلدن وبو طبقاتک اهلی حبوس
ضیقه مسجوندر وبیوت مظلمه‌ده سکوندر وبو طبقات
مزبوره‌ده وقتلری بطولده اوزده ودرکات
مذکوره‌ده دوشلری سرعتده اوزده اوله سراً حف
وحیات وعقارب کبی وبو طبقات اشرارک
اعمال دیوانیه سنده کتابت وادبارک صحایف
افعالیه سنده عبارتدر فافهم   دنیا ایله آخرت
بیننده اولان مسافت مقولهٔ کیفدندر من مات
فقد قامت قیامته نکته شیخ عطار دیمشدر
راه بینا زین جهان تا زان جهان   بیش یکدم نیست
جان ادر میان   زین جهان تا زان جهان بسیار نیست
جز دمی اندر میان دیوار نیست   چون بر آید دم ز
از جهان پاک   سرنکونسار در انداز بخاک
مرک وا بر خلق عزم جازمست   جمله را درخاک
خفتن لازمست   بروح علویه وسفلیه دم
نفوس عامله یه یتمش بیک صفات عرض ایدر کیمی نوری
کیمی ظلمانی هر صفتی کندو شکلنه مشابه وهر علی کندو

کندو سیئه‌سنه مناسب اوله وتوهم ایدن که بن خود
بر شخصم وبر شخص یتمش بیک اولمق ندر دیه
حال بوکه بو یتمش بیک صفات هر کیمسه‌ده مرکوز
در هر صفتی متجسد وهر خلقی متشخص اوله و
بونلری مشاهده ایتدکده فیا عجبا که کندودر حالا
که کندو دکل ولکن کندو وجودنده ناشیدر نکته
منطق الطیرده کلمشدر
درنهاد هر یکی صد خوک هست   خوک باید سوخت یا زنار بست
در درون هر کسی هست این خطر   سر برون آرد چو آیی در سفر
تو ز خوک خویشتن آگه نه‌ای   سخت معذوری که مرد ره نه‌ای
کر قدم در ره نهی چون مرد کار   هم بت وهم خوک بینی صد هزار
نکته   بعضی نفوسی بدنلردن جدا اولدقدن مقبره
دن مقبره یه سفر وقرادن قرا ده کزوب ایلیه قوی
جسمانیه سنه مطابق واوصاف ظلمانیه سنه
موافق نیجه ییللر بو مقابرده دوران ونیجه عمر
لر بو مقدده جولان ایلیه نه مخرج وارکه صحرایه
خروج ایده ونه بر مصعد وار که اعلایه عروج
ایده وبو مقابرک کبی درک وکبی بو فقه بعضیسی
بودوش دم بعضیسی ایتشی ده بر سینه اولاشق
درسینه صولاشق وله بو محله مناسب حضرت
مولانا مثنوی شریفده بو مثلده

آن سری که نیست فوق اسمان از هوس وا داران صند وقدان
چون ز صندوق بدن بیرون بود او ز گوری سوی گوری میشود
الٰهی عذاب قبردن سن صقله • الٰهی قبرك صقله سندن
سن بکله • الٰهی مقابر یولرینه بنی د و شرمه • الٰهی
منکر و نکیر سؤالندن دلیم شاشورمه • الٰهی قبرمی
روضه ایله • الٰهی حفره ایتمه عوصه ایله • الٰهی سکا
یونلم عنایت • الٰهی اخلاق اللندن بوکالرم هدایت
ایله • الٰهی زمام شریعة المدن د و شرمه • الٰهی وسا
وس وهمیه یه عقلیمه اوشورمه • و حضرت علی
کرم الله وجهه نك کوزل بیوردقلری • ابو العتاهیة
ولو انا اذا متنا ترکنا • لکان الموت راحة کل حی
ولکنا اذا متنا بعثنا • ونسئل بعد عن کل شیٔ
نکته یوم برزخده نفوس عامله نك مقابرندن و عالم
مثالدن بحادمك مزارلرده چکرکلر بیدا و برهانلر
موجود اوله و بو معنا خلق عالمك نهادنده عبادا
و اوصاف معادیه سندك کنایه در نکته سروی تا جی
بیورمشدر • الارواح جند من جند الله لیسوا بعدا
لهم روس وایدی وارجل یاکلون الطعام • فافهم
وحضرت مولانا قدس سره بو مقامه مناسب بیورمشدر
بیشه و هنك بو آیدتو • تا دراسباب کتاب بنو
بیشه ذکر باهنکر نشد • خوبان خوبی خوبان منکر نشد

بیشها

بیشها و خلفها همچون جهین • بو ی خلق آید جو دود زسجین
بیشها و خلفها از بعد خواب • وا پس آیدهم بخصم خود شتاب
چون کبوترهای بیك از شهرها • سوی شهر خویش آید بهرها
هرچه بینی سوی اصل خود رود • جزو سوی کل خود راجع شود
نکته غامضه تنقیه لقمه هر شخصه اهم و تصعید غداهر بر
بنی آدمه الزمدر هر کونك غداسیدر و لقمه سیدر تصعید
و تحریك ایدر دره و لقمه نك صعودینه باعث کلمه طیبه
و عمل صالحه در • وجمیع غدانك صعودی اثال معده دن
اثاکبد اثال کبددن اثال مضغه یه اثال مضغه دن فوق
دماغه در • و هر کسنه که جبال انفسدن تنقیه غدا
ایتموب و قلل جسمانیه ده تصعید لقمه قیلدی یوم برزخده
جبال برزخیه ده نجه سنان متمادیه ابخره لقمانده موجود
و قلل مثالیه ده نجه دهور منطاوله ادخنه شهوانده
مسجون اوله و قلب صنوبرینك طوری و لنده هرکسنه کیا
لقمه سیدن ما فوقنه تصعید و مضغه محوطه نك دائره
اولی سنده غداسنی ما وراسنه تحریك ایدوسه مرتبه
حیوانیه دن متمیز و دائره بهایمدن متحیز اولور و شیخ
علی اکدن الدوله نجه یرده بو عبارتی ذکر ایلمشدر •
فطوبی للمزکین لطائفهم عن ابخرة الهوی و البدن
المکتسب عبادة عن ادخنة الشهوات الهوائیة علی
وفق قانون الشریعة المصطفویة الذین اشار الله تعالی

الیهم فی کتابه بقوله قد افلح من زکیها و مثنوی شریفده
لقمه کاو نور افزود و کمال   آن بود آورده از کسب حلال
چون ز لقمه تو حسد بینی و دام   جهل و غفلت زاید آنرا دان حرام
نکته نفوس برزخیه نك مدت بونلرده حکمی اسرع اوله
واحکام بونلرده اکثر اوله عقده تحقیقا کفاوات
اسرار خفیه دن و تحقیقات احوال غامضه دندر وانك
بعضیسی بعضیسندن اخفی و بعضیسی بعضیسندن اقوی
در نتکه زباقیه ده مراتب واردر قوه سمیه ده کذلك
مراتب واردر و قوه زباقیه نك بعضیسی سمك حکم اصلیه
سین مکفر و زهرك عین الفعلیه سین مغیردر و
بعضیسی سمك درجه کماله عروجندن ضرورتی موقفدر
ولکن عینی مذهب دکل سمك قوتندن ناشی و حسناتك
دخی امر بویله در و بو حسناتك بعضیسی اعیان سیئاتی
مذهبدر و بعضیسی ضرر سیئاتی رفعدر و بعض
سیئاتك صفات قبیحه سین صفات جمیله یه مبدلدر
نه اینکه اعیانلری مرفوع و حکم اصلیه لری مرفوع اوله
و بو مشهوردر که سیئاتی حسناته تبدیل ایدر و حسناتی
سیئات تغییر ایدر و بونك تحقیقی سن بلکه هر تریاقك
تریاقله مسماددر شو کلدر که هر سمك ضرریی دفع
ایدر و بو شول وقتده اولور که تریاقك قوتی سمك
قوتی اوزره راجح اوله اول وقت قوت مضره نك عینی

عینی مذهب اولور اگر قوتلری برابر اولور سمك اثری باقی
و هر حسنه که حسنه دور سیئه نك ضرری مکفر
دکلدر بلکه الله تك فضلنه موقوفدر و قوای حسناتك
قوای سیئات اوزره رجحانی رحمت الهیه سببیله در
و جنته داخل اولمسی کرم الهیه ایله در و قوای سیئا
تك قوای حسنات اوزره رجحانی عنایت سبحانی
اولمه سندن کنایتدر عقده اعمال قبیحه نك اصولندن
خلاص اولمق غایتیله عسیر و اخلاق ردیه نك اعیانندن
فلاح بولمق غایت درجه ده شدیددر و بو اوصاف
متعدده و اعمال متنوعه که قوابل متعدده دن حاصلدر
پس بو اوصاف مذکوره و اعمال مستوره ذاهب اولوب
لکن عینلری ثابت و خاصیتلری معطل اوله و بو اسرار
لباب معرفتدر و اقوال غامضه دندر اگر سن بونی بیلدك
ایسه ارحم الراحمینك شفاعت سرینی بیلدك و عزیز
خیر اشلامش قومك ناردن اخراجی سرینی بیلدك و رحمك
غضب اوزره غلبه سی بیلدك که و قبول توبه سرینی بیلدك
و عفو و غفران سرینی بیلدك و شول عنایتك سرینی
بیلدك که سیئاتك حسناته تبدیلی اندن متفرعدر و وجه
لیغفر لك الله ما تقدم من ذنبك و ما تأخر سرینی بیلدك
و محمدیه ده کملدر که ذکر اولنور فافهم
بسم الله الرحمن الرحیم   بسم الله الرحمن الرحیم

بس انزدن صوڭره فردوس قبضه سیله کمال لطف و رحمت قبضه سیله
جهنمدن صوڭره بر قبضه آله ویاخود ایکی قبضه کاصاله
شوقومی چیقر انزدن که جمعًا که خیر اشلمه مش عمرنده قطعًا
و بو حسناتکه سیئات مذهبه اولدیغی دیرلر حسنا
تك مصدر و اثری خاطر و نیاته ایله مستمًا اولدیغی
و ضرر سیئه ده محوا یتمکدن اقوی و اعظم اولدیغی
و محو سیئات ایکی قسمدر زیرا سیئه نك ضرری
و نتیجه سی محو اولنمق وار یاخود صورتی و صفتی
محو اولنمق وار و بو ایکی قسم وزوه اولان محو جائزکه
بو نشئه دن و بو زاددن صکره اوله و بو ایکیسی
بعضیسنه نسبت برزخده اوله و بعضیسنه
محشرده و کیمسنه جهنمده اوله نعوذ بالله و بعضیسنه
بعض حسنه ده هلاکی اوله بعض سیئه بعض
سیئه ده هلاکی اوله بعضیسی دفعه واحده محو
اوله و بعضیسی تدریجله محو اوله و بعض اعمالکه
بر عاملدن صادر اولور موضع شریفدن صادر اولسه
ویاخود بر محققك و مقربك حضورندن صادر
اولسه و اول عملك و ماهیتی ضعیف اولسه
بو اول موضع شریف برکتندن و محققك حضوری
برکتندن نور و قوت کسب ایلر و بو دخی اولورکه
زیدین صالحك عمل عمرو فاسدك عملنی اصلاح ایلر

ایلر و بعض اعمال محو اولنمجق محلدن عمل افساد اولور
و محو اولنمجق عملی برندن ثابت ایلر و بو اعمال جوارحله
قلب و دونه سنندن منقسمدر جوارح ظاهره دن
صادر اولان اعمال اینه قلبدن منعکس و مرات دله
مرتکزدر و هر عمل قبیحه و خلق ذمیمه که قلبدن مرکوز
و کوکلدن مرسوخ اوله امر وجودیه ده طالب و حکم ابدیه
ده راغب و کلیجه سنین طویله صورتلرندن ثابت و
نتیجه دهور مدیدن هیئتلری ضابط اولنلر امر وجو
دیه ده استناد و احکام صوریه ایله اعتضاد ایدنلر
عاقبة العاقبه صور احکامیه لری منقطع و جلود
خیالیه لری منقضی اوله نفوس انسانی بدنلرندن
مفارقت ایتدکدن صکره بعضیسی حقی و یاخود باطلی
کسب ایتمدن مفارقت ایتدیسه صاحب نجاتدر
لکن مستریح دکلدر متمردر و معذب دکلدر صبا
نك و مجاذیبك حالی کبی و بعضیسنك اعتقادا
تی وهمی اولور شرع شریفه مغایر و بوکا کوره
خلاف شرع اعمال قبیحه دخی اضافت ایدرسه
عذاب بدنیه ایله مؤبد و عقاب سرمدیه ایله مخلد
اوله و بعضیسی اعتقادات حقله معتقد و شرع
شریفه مستنددر لکن اعتقادی براهین یقینیه دن
عاری و استشهادی دلائل عقلیه دن متوادی

اولوجب اتسندوکی اوزره عامل واهل شریعتك کلا جمله
قائلدر بونوعنکسنلر اهل جنتدر وبعضیسی اعتقاد
حقله معتقد اما مزخرفات دنیا ایله مفتوندر ولذات
جسمانیه ایله مغبوندر بوکونه کمسنلر معذبدر
مدت معین وزمان بعیدن دن صکره امور عرضیه سی
زائل وجلود خبائثی طاهر اوله وبعضیسی
علومن درجهٔ کمالنه ومعارفن مرتبهٔ اعلاده در
لکن عمل صالحه سالك وخیراته مالك اولمدی
بونلر دخی نیجه مدت معذب ونیجه زمان معاقب
اولنلر ومدت عذابلری منقضی اولدقدن داخرته
علم واسطه سیله درجهٔ سعادته قدم بصهلر
وبعضیسی معارف یقینیه یی تحصیل وعلوم شرعیه
یی تکمیل ایدوب اخلاق حسنه ایله پیراسته واعمال
حسنه ایله آراسته اولمشلردر شرع قویما اوزره ثابت
بنلر ونهج مستقیم اوزره قائملردر درجه علیا
بونلره مخصوص ومرتبهٔ عظمی بونلره مخصوصدر
وصال بلا انفصال الله مشرف وجمال بلا مثال ایله
مکرملردر اللهم ارزقنا **عقدهٔ غامضه** هرکسنك
صحرای دنیاده سیری وسلوکی آت ایله در وقتاکه
دریا سفری اقتضا ایدن اتندن اینوب کمی یه سوار
اولور زیرا دریایه آت ایله کیدلمز وکمی دخی قاده دن

قاده دن سیر ایدن من سیری دریاده در وصحرا
سیرنده ایکی آتنك صیت وصدا وخوفی دا وار
ایدی لکن دریایه کیردکدن صیت وصداسی منقطع
اولدی مادامکه بو دریاده سفر ایدن وبونی عمقدن
سلوك ایدن اندن بی صدا اولمیه ولکن بی صدا قدر وفانی
و بادای معنویه اولکه هر بر بنك بونوعه صدا
لنذیر مادلر حاصل اوله ونیجه مدت بو دریاده
جولان ونیجه زمان بو بحرده طیران ایدنلر و بو عجیبه
دریانك ایچروسنه سفر دوشنه و بو بحرك قعرینه
کمز ایتمك لازم کله واول زماندن کملری سینه
و دریایه غرق اولنلر و بو دریانك ایچروسنك
سالك اولانلر اولقلردر و بو بحرك قعرندن سیاح
اولانلر ماهیلردر و بو دریانك ایچروسنده مقیم
اولنلرك مصاحبتی نه خاموش ونه کویا ونه صا
مت ونه ناطق فی الجمله بو مقامك اسراری حضرت
مولانا مثنوی شریفنده ذکر ایتمشدر

تا بود با سیر اسب وزین بود | بعد از آن مرکب چوبین بود
مرکب چوبین بخشکی ابترست | خاص آن دریاییان را رهبرست
این خموشی مرکب چوبین بود | بحریان را خامشی تلقین بود
تو همی کویی عجب خامش چراست | او همی کوید عجب کوشش کجاست
من ز نعره کر شدم او بی خبر | خفته خود آنست کو کرزوان

من زنوره کر شدم و بی خبر تیزکوشان زین سخن هستند کر
آن یکی در خواب نوره میزند صد هزاران بحث تلقین میکند
این نشسته پهلویی او بی خبر خفته خود کت و کزد آن شور و شر
وان کسی کو مرکب چوبین شکست غرقه شد در آب و خود ماهی است
ذی خموشیات فتنه گویا نادر نیست حال آورد در عبارت نام نیست
نیست فرق هر دو هر آن بوالعجب شرح او گفتن هر و نیست از ادب
این مثال مرد کیک وبی درون لیک در محسوس از بن نهیت نبود

بر سبیل حکایه یوسف علیه السلام عقده عامض

اون برادری قحطلقدن اوکنه کلمشلر یوسف نبینك جمال مبارکی اول حیندن برقع السّتر نهان ایدی و اوکنده بر طاس طوردی یوسف علیه السلام النی طاسه اوروب قویدی نالهء و فریاده کلوب فی الحال یوسف نبی بونلره دیدیکه هیچ بیلورمیسز بو طاسك آوازندن نه اشارت وار دور بو اون قرداشی جمله دیدیلرکه ای عزیز حق شناس کیم بیلورکه طاسدن نه اشارت وار دور پس یوسف نبی بویوردیکه بن صحیح بیلورمکه بو طاس سزه خطاب ایدر و بویله دیرکه بونلرك اوّل سزك بر قرنداشکز وار ایمش ادی یوسف ایمش و جمال و کمالی سزدن زیاده ایمش دیدیکدن بکره دخی النی طاسه اوروب طاس فریاده کلور دیدی یوسف علیه السلام بونلره بکره بو کره بو طاسك سزه خطابی بودرکه یوسفی جمله کز قویوب باغلیوب و کوملکین قانه

قانه بویایوب جانی قورد یدی دیدیکز و یعقوبك کوکلنی خون ایلدیکز پس بر کره دخی الین طاسه اوردی طاس ینه فریاده کلدکده یوسف دم بونلره تکرار خطاب ایدوب دیدیکه طاسك صداسی و نداسی بویلدرکه باباکز یعقوبی محزون ایلدیکز و یوسفی مهرویی صاتدیکز هیچ قرداش قرداشه بونی ایدرمی بجون اللهدن قورقمزسز دیدکده اول قوم خیلی قلوب بو وادیده سرکردان قالدیلر انمك اسمکه کلمشلر ایکی حجابلرندن صواولدیلر وای شول کمسنه که بو قصه ناظر و بو حکایه یه حاضر اولدیلر اون برادرندن عبارتدر و یوسف نبی ندن حکایتدر و ذکر یقینی اولمسنه حکمت ندر و اون برادر انمك اسمکه سنه عبرت ندر و جاهده و شمسی ننه مجبر در و جاهدن چقمسی نی مشعردر و بازرکانلره صاتلمسی نی دمزدر و مصرده زندانه کیرمسی نی غمز ایلر و زنداندن خروجی نی بیان و پادشاه اولمسی نی عیاندر و اوکنده اولان طاس ندن اشارتدر و اوچ کره طاسه اورمه سی ندن کنایتدر بو حکایه نك تصریح اسراری شیخ عطار قدس الله سره کلامندن استماع ایله

کور حیمی بکذر آن کین قصه او بشنو و زو [illegible] قصه او
تو مکن چندان در آن قصه نظر قصه تست این همه ای بی خبر
آنچه تو بی وفایی کرده نه بنور آشنایی کرده
گر کسی عمری زند در طاس دست کار ناشایسته تو زان بیش هست

بکشند تا ازخواب بیدارت کنند   ورنه‌ها خود کی قرارت کنند
بکشند تا فردا جفاهای ترا   کافرها و خطاهای ترا
پیش رویت عرضه دارند این همه   یک بیک بر تو شمارند این همه
چون بسی آواز طاس آید بگوش   می ندانم تا بماند عقل و هوش
یعنی چون طاس فلکدن که نفوس فلکیه در سمعکه چوقلق آوازه
کلمه [illegible] که عقل و هوشک انک هیبتندن قالیه زیرا بو
نفوس فلکیه حوادث سفلیه‌نک الواحیدر وهرنه که   مسطوری
عالم غیبدن تنزل ایدر الواح مذکوره ده منتقش اولور نیکه و
بد اعمال انسان بو الواحده مرتسمدر و انلر که عصیانله
منتقش نانوسلردر و قانکه بدنلرندن جدا اولنلر طاس فلکدن
اولان اعمالدی بکرذن صدا و برردن ندا ایدوب هربرندن
برنوعله صدا و برد و دلوادا اولنکه اشیدنلرک عقللری
جاک و قلبلری هلاک اوله ای جومودلنک درکاکه
امن درین طاسی کرفتار آمدن بو دلنک نفوس معوقه
دن کنایه درکه حرکتده قالوب طریق حقه سالک
اولممشلردر پس بو اجلدن طاس برزخک فوقنه
مبتلا اولوب برزخ علویه یه عروج ایمن ممتلدر
چند گرد طاس گردی سرنگون   درگذر کین هست
طشتی برزخون العلم عندالله شویله دیمک استرکه
نه دکو فلک قمرک طاسی التنده و جوانبنده اوصاف
بهائمله متصف اولوب سرنکون کزرسین وحالیا

26 وحالیا بعض بنی آدم اگرچه صورت انسان اولوب سنفیم
القامه دور ولکن اوصاف بهائمله اتصافی جهتیله سرنکونلر
دور و عالم برزخدن سرنکون مثنا ولنلر درکذر یعنی بو اخلاق
ذمیمه واد یلرین ریاضتله قطع ایله واکر قطع ایتمز ایسک
پس اول واده جفک برزخ سفلیه که برکینه درکه قانله
طوبطلودر یعنی بو عالمک غایتیله شدتی و محنتی حکا
یه در   کرمیان طاس ماندی مبتلا   هردم آوازی دکر
آید ترا   یعنی اگر برزخ سفلیه طاسنک میاننده صوت
حیوانیه ایله مبتلا اولوب معوق قالورسک یا خود بو یله
دیمک اولاکه بو فلک قمرک تحتنده اولان عالمک عیشی
وعشرتی خونله الوده اولمشدر پس خونله الوده اولان غد
لردن کچ دیمکدر پس شویله بلکه صور مختلفه‌نک صدالرندن
هرکز خالی اولمیوب بلکه اشکال قبیحه‌نک کونا کوندن آواز
لرندن متألم و هجوملرندن منفجر اولورسین   برادر درکذر
حقرا شناس   ور نه دسو گردی زآواز طاس یعنی
قنات بوخوکتور و عروج ایله دیمکدر   دکذر یعنی اخلاق
ردیه عقبه‌لرین قطع ایله یوخسه بو اخلاق ردیه
سببیله طاس معنویه آوازندن رسوا اولورسین
نتکه یوسف علیه السلامک برادرلری طاس ظاهردن خبر ایرکن
دن خجل و رسوا اولدیلر   چون بسی بیننده بو آواز اکلنجه
دین خارج ازکتاب شرح اولمغله بو محله قید اولندی

فلك مكوكبك جوفنده نیجه دورلو دریالر وكونه كو
دكلر وار در هر دریاسنك طولنده عاقللر عاجز وهر
دكزده فكرلر قاصردر هر دریاسنده كوناكون مخلوقات
وهر دكزنده دورلو دورلو موجودات وانلرك كنه لرین
بیلمك طوق بشردن خارج وانواعن اكلمق دائره عقلدن
برونده وبو دریالرده انلرده بر دریا وار در ایچنده
نیجه دورلو اقوام صورتلری مختلف وایچنده نیجه
دورلو اقوام هیئتلری مغایر وكاه اولوركه بو دریای
آتشده اولان قومی تبدیل ایچون چیقررلر وبر صاوق
دریانك ایچنه اتارلر ونیجه زمان بو دریای بارده ده
كسب اعتدال وبیجه مدت بو بحر عمیقده دفع ملال
ایدرلر فی الجمله بونلری ذاتی ورطوبتلری متنابد اولدقده
ینه بونلری دریای اوله عودت وبحر اتشه دخلت ایدر
لر بو مرتبه لری بیتی حضرت مولانا بیورمشلردر
این جهان دریاست تن ماهی وروح یونس محجوب
از نور صبوح ماهیان جان درین دریا بند تو نمی
بینی كه كوری ای نژند بر تو خود را میزنند این ماهیان
چشم بكشا تا ببینی شان عیان ماهیان جمله روحی
بی جسد در ابشان كبر وكین ونه حسد
روح جسد ثنا ولمق ممكن دكلدر وحدت بدن
عنصریدن جدا اولور ایسه انك جسد مثالیه ابدیه یی

ابدیه یی عالم برزخده اولور وبو بدن مثالی ایله
عالم برزخده غیریسندن ممتاز اولور نتكه دنیاده
بدن محلول ایله غیریدن ممتاز ایدی وبو بدن مكتسبه
مثالیه حدیث نبویه ده وارد اولمشدر وقال علیه
السلام ارواح المؤمنین فی قنادیل معلقة
تحت العرش وقال علیه السلام اذا قبضت روح
المؤمن لفت فی حریر ووضعت فی علیین واذا
قبضت روح الكافر لفت فی مسح ووضعت
فی سجین تفهیما للمستمع بان لابد للروح من
لفافة وهی البدن المكتسب وحضرت مولانا
مواضع متعدده ده ذكر ایلمشدر روح زیبا
چونكه وا رست از جسد از قضا بی شك چنین
جسمش رسد ای نو بی كه بی بدن داری بدن پس
چرا ترسی ز جان بیرون شدن شیخ عبد الكبیر
یمنی قدس الله سره دیمشدر كه هر كسنه كه بو عالمده
كندوسندن خلاص اولمدی خرابی بدندن صكره انك روحی
فلك قمرك تحتنده قالور هركه وارد خالك غربت
پای در گل ماند ماند وبو مصرعك مفهومین حضرت
شیخ اكبر قدس سره دخی بیورمشدر یعنی هر كسنه كه فلك

فرمانی تحسین قالدی و حضرت مولانا مثنوی شریفنده
بو کلامی کابیدایدر

لیس للجن ولا للانس ان | تنفذوا من حبس اقطار زمن
لا نفوذ الا بسلطان الهدی | من تجاویف السموات العلی
لا هدی الا بسلطان البقا | من حراس الشهب روح المتقی
هیچ کس را تا نگردد او فنا | نیست ره در بارگاه کبریا
چیست معراج فلک این نیستی | عاشقانرا مذهب و دین نیستی

و بو مفهومه مناسب بر حکایه ایشت بر کون سلطان محمود قصد شکار له اتفاقا صحراده بر غراب دانه طلبنده کزرکن سلطانک دامنه کرفتار اولور پس سلطان امر ایلدیکه غرابی قفسه حبس ایدرلر و سلطان سیر ایدرکن بر چمنزاره اوغرار سمعنه بر خوش صدا یتشور سلطانه صداسی خوش کلوب صیدینه امر ایلدی و سؤال ایتدیکه بو کونه خوش ندر و آدینه نه دیرلر جواب ایلدیلرکه بوکا بلبل خوش ادا و عندلیب نغمه سرا دیرلر پس بلبلی دخی صید و غراب ایله بر قفسه حبس ایدردی اوکلرینه غذا و دانه دخی کتوردیلر فی الحال غراب مسکین یمکه باشلدی و بلبل بیچاره ایکلمکه باشلدی هر کاهکه بلبل دانه یه ال اوزاتسه دوستک

دوستک جمالی عکسی دانه نک وجودی اینه سنده منعکس اولوب دل نمخواره ی یمکدن و ایچمکدن مستغنی قیلوردی و بو بیکادن غراب حریص طمعندن غدایه طالب اولوب و طعمه نفسیه یه راغب اولدی و ایچره هوا و دخنه شهواتنک ایچی کوزلری عما اولدی و بو طرفدن بلبل عاشق و عندلیب صادق عالم ریاضتده معشوقک ذکرینی صدا و فکرینی غدا ایلیوب تا که سلطان محمود اهل زندانه اطلاق و اسیر قفس اولنلک نامه اعتاق ویردی و بلبل و غرابک پروازلرینه نظر ایلدی بری عاشق دوست یکانه و بری مبتلای دام و دانه غراب مسکین یاغلو باللو غدالر یمکدن کوزلری اعمی و مغزی نه حاله پروازدن جکلی تمیزاین موجب خطفا الهیه کرفتار اولوب و جهله پایمال عجز و اضطرار اولدیکه

مرغ پرنده چو ماند در زمین | باشد اندر غصه و درد و حنین

و بو بیکادن بلبل خوش ادا قفسدن جدا اولدقده اشجار گلستانه نزول و سیر بوستانه جولان ایدوب صبیانک الندن دور و هر نه طرفه استسه کیدر و فقی بو دماغه استمسه قونر ای بو مرتبه یه ارزو ایدن فرداشلر کرکدرکه عوایق فضولدن مجرد اولوب خصوصا اطعمه نفسیه دن احترازی بعاملده اهم و نفایس لذیذه دن اجتناب نهایت درجه الزم

اولمشدر حضرت مولانا مثنوی شریفده بیورمشدرکه

کار دوزخ میکنی در خوردنی   بهر او خود را تو فربه میکنی

کار خود کن روزی حکمت بخور   تا شود فربه دل با کر و فر

در تف آتش نکردد نفس خوب   تا نشد آهن چو اخکر هیچ کوب

در مجاعت پیش تن جنبش کنان   آهنی سرد است میکوبی بدان

هر عملکه اعمال صالحه‌دن قولده صادر اولور ابتدا
ظهورنده محل قبول و صعوده وارنجه‌دک عوالم غیب
شهادتده اولن عالم نجرده وارد ایلدیکی عوالمک هر بر
عالمنه ملائکهٔ مقربیندن بر ملک متصرف و حاکم اولور
و اول نجدیکی عالمک تصرفات احکامیله رنک بزر
و اول احکامک آثار ویله بر صفت کسب ایدر و چونکه
حواس خمسه ظاهره موکللری کندو عالمنده فارغ اوله
لر اول عملاری حس مشترکه تسلیم ایدرلر بو عالمده اول
اعمال المحسوسات دیرلر و حس مشترکه انکچون شیزك
دینور که حواس خمسه نک ادراکنه شریکدر و چونکه
اعمال حس مشترکک قبضنده خزانهٔ خیاله محول اوله
آکا متخیلات دیرلر بو ایکی ملک ملکوت برزخنده که
غیب و شهادت آره‌سنده واسطه در و چونکه قوهٔ
حافظه بو اعمالی خزانهٔ خیالدن ضبط ایلیه انلره محفوظات
دیرلر و چونکه قوهٔ ذاکره اول اعمالی وزیر عقله عرض ایده
انلره مذکورات دیرلر و چونکه وزیر عقلک قبضنده قرار

قرار بولدقده انکا معقولات دیرلر و چونکه قاضی عقل اول
اعمالک حقیتنی باطلندن فرق ایده انکا ذاکیات
دیرلر و بو دورت ملک ملکوت علویه‌دندر و اول
اعمال ذاکیه‌یی وزیر عقلدن خلیفهٔ روحه عرض
ایده انلره روحانیات دیرلر و چونکه ملائکهٔ کرام
قبضندن ملکوتیات دیرلر و چونکه خزانهٔ غیب حضرتنه
محرز اولنه اسرار دیرلر و بو ترقی اعمالده اولور قول ایله
حق آره‌سنده کما ینبغی غیر حق اولمیه اما اول اعماله که حقوق
عباده متعلق اوله خزانهٔ خیالدن محبوس اولور ابواب
ملکوت انکا آچلمز و ترقی طریقنی بولمز   بر سبیل
حکایه دیار عجمده جوجی اوغلو بر کیسنه اولور خاتونی
غایتله کوزل اولمغله قاضی شهر آنک حسنه کرفتار
و بکشنیه وصلته خریدار اولور پس بر کیجه قاضی
شهر خاتونک اوینه کلور و زوجی جوجی دخی اول
کیجه بیابانه کیدر کیجه اولور خاتون دخی افندی حضرتلرینه
مناسب اطعمهٔ نفیسه تدارك ایدرکن اول محلده جوجی
قپوجاله بو حالدن افندی حضرتلری تلاشله دوشوب
مطبخده ایکی بر صندوق وار ایدی انک ایچنه کیروب
اختفا ایدر و خاتونله جوجی بو خصوصده متفق اولمغین
خاتونله بعض احوال و نیجه دور اولوقدن و قال ایدروب
دیرکه ای خاتون بنم صندوغمده عمری اویدن نم وارم

بونك وجودى تهمته سبب ونجله دو دلو علتنه باعث
اولورانكوده ايچنده مال وار صاندوغين بونى داود
اوده سنده با محق وبين الناس واتموا اهم والزيد
تا كه خلق عالم كوده لركه بونك ايچنده لعنت ونفرع
غيرى نسنه يوقدر ديركن خاتونه دخى صوره قا على
سبيل النفاق بر مقدار تضرع ونياز ايدوب فراغنى
التماس ايدر سود منداولمز عاقبت بر حمال كتوروب
و يوكلدوب كوتوردير سين قاضى افندى يه دن
حماله بر قاج كره صدا و بر نيجه دفعه ندا ايدر حمال بو
صدايه ها تفدن ندا و عالم غيبدن بر صدا صنوركى
عاقبت بو صدا دوه ن صندوقدن اولدوغنى بيلوب
وايچنده ادم كزلنديكى فهم ايلركه نحواى صدا بوكه
نائبه احوالمي انشاد وسركذشت ما فى البالمي
اظهار ايله اولاكه بنى بو كمه نك الندن سيم
وزر ايله خلاص وصورتله مكانمه ايصال ايله
دير بو قصه نك احوال واسرار نامضمرسنه اطلاع
مراد ايدن حضرت مولانانك مثنوى شريفنه نظر
ايليوب فى الجمله احوال بر غفله دخى وقوف ايله بهره
ياب اوله لسون خلق را از بند صندوق فسون تا ز
صيد اى خدا بخاى قوم دو حمند تا ز صندوق
بدن مان واخرند خلق را از بند صندوق فسون

كه

كه خود جز انبيا و مرسلون از هواوان يك كسى
خوبى منظر است كه بدانت كه بصندوق اندرست
او جهانرا دين باشد بينى زاه تا بدين ضدان
ضدنى كرد عيان زين سبب كه علم ضاله مؤ
منست عارف ضاله خود ست و موقنست
انكه هركز روز نيكو خود نديد او درين ادبار كى
خواهد طبيب يا بطفلى در اسيرى اوفتاد
يا خود از اول زمادر بنده زاد ذوق ازادى
نديده جان او هست صندوق صور ميدان او
دائما محبوس عقلش در صور از قفس اندر قفس
دارد كذر منفذش نى از قفس سوى علا در
قفسها ميرود از جا بجا در نبىء ان استطعتم
فانفذوا اين سخن با جن وانس مد زهو
كفت منفذ نيست از كردونتان جز بسلطان
و بوحى اسمان كر ز صندوق بصندوقى رود
او سمايى نيست صندوقى بود فرجه صندوق
نو بنو مسكرست در نيابد كر بصندوق اندرست
كر نشد غرق بدين صندوقها همچو قاضى جويد اطلاق
و رها انكه داند اين نشان واين شناس او بنا
شد بى فغان وبى هراس بر سبيل حكايه
اولدوكه بر اوغلانجغك باباسى عالم دنيادن

سقف و جهان فانيدر كنذو ايدر پس تا بوقى وكنه
زاد و كريان و انواع فغان ايله ديركه اى بنم بابام
سنى قنغى ايلتورلر و سنى قنغى مقامه قويورلر اميدى
سنى بر دار ايلتورلر و بر طار و محله قويورلر براغورلركه
نه انده كيجه سنده شمع وار و نه انده كوندوزنده
طعام وار و نه دوشنمكه برنسنه وار و نه اود
توتمه اثر وار و نه قپوسى معمور نه باجاسى بر ده
و نه بر قونكشى واركه اكا في بناه ايده سين نه بر بولداش
واركه اكا في جناح ايده سين بو وجهله اول مقاملك
اوصافنى بيان ايدر بو بكادن جوحى و غلاء بخفك
بو مقالاتنى كوش ايدوب باباسنه ديركه اى بابا
بونلر اداسندن و بو طفلك نداسندن فهم اولنان
بودركه بو كسنه بزم اوه ايلتورلر و بوكى انده
قويورلر ديركن باباسى جوحى ديركه سفيهانه كلمات
نه ايدرسين و سهوده مقالات نه سويلرسين
ديركن جوحى باباسنه ديركه اى بابا بو طفلك
مقالى و بو نوعه قيل و قالى او بزم نشانلرندن
اخبار و خانه مزك خرابه لكندن انشا ايدر و ديدى
حضرت مولانا بوكا مناسب سر او غامضه وقال
بر خفه اشارت بيورمشلردر
خانه آن دل كه ماند بى ضيا از شعاع آفتاب كبريا

تنك و تاريكست چون جان جهود بى نوا از ذوق سلطان ودود
نى در آن دل تافت نور آفتاب نى گشاد عرصه و نى فتح باب
گور خوشتر از چنين دل مر ترا آخر از گور دل خود بر تر آ
يوسف وقتى و خورشيد سما زين چه و زندان بر آورده نما
يونست در بطن ماهى پخته شد مخلصش را نيست از تسبيح بد
گر نبودى او مسبح بطن نون حبس و زندانش بدى تا يبعثون
او به تسبيح از تن ماهى بجست چيست تسبيح آيت روز الست
هر كه ديد الله را اللهيست هر كه ديد آن بحر را آن ماهيست
اين جهان درياست تن ماهى و روح يونس محجوب از نور صبوح
گر مسبح باشد از ماهى رهيد ورنه در وى هضم گشت و ناپديد
ماهيان جان درين دريا پرند تو نمى بينى كه كورى اى نژند
بر تو خود را ميزنند آن ماهيان چشم بگشا تا ببينى شان عيان
ماهيان جمله درو جمع بجند نى در ايشان كبر و كين و حسد
ماهيا ذا گر نمى بينى پديد گوش تو تسبيحشان آخر شنيد
صبر كردن جان تسبيحات تست صبر كن كانست تسبيح درست
هيچ تسبيحى ندارد آن درج صبر كن الصبر مفتاح الفرج
بر سبيل حكايه بر كسنه خوفندن قاوون بروه
دوشنكافلرى صرادمش و طودافلرى كوكرمش اللرى
طوتمز و ايقلرى طورمز اتفاق خانه صاحبى بوكا دير
كه خبر ندر و بكافلرك ندن صراردى و نه اجون سين
ديركن ايشكه طشره ده اشكى و لاقلقه و ترلرس

او صاحبی بوکا دیدیکه سن اتك دکلسین نده قوقارسین
اندیکه غایتله بو خصوص اقدام ایدرلر و تمیز او تلقید
قالقدیرو اهتمام ایدرلر که نجس اتك د بوطوغه لر دیدی
و حضرت جلال الدین رومی بو مقامه نکته اینکاف بیورمشدر
نیست میلشان ما بیهوده کر   هست تمییز و سمیعست و بصیر
آدمی با نو ذخیره کیران منبع   خزانه ای عیسی دوران منبع
جمع جادم هم دو نور برات   عاق الله که مقام اخرست
نو فرح جمع واختلاف هم بتری   کرچه بهر مصلحت در اخری
میر اخر دیکرو خود دیکر است   نی هر انکوی اندر اخر شعر است
همه در افتادیم در دنبال خر   از کلستان کوی و از کلهای تر
از انار و از ترنج شاخ سیب   وز شراب شاهدان جیسیب
یا ازان دریا که موجش کوهرست   کوهرش کوینده و بیناورست
یا ازان مرغان که کلچین میکنند   بیضها از زر و سیمین میکنند
یا ازان باران که کیکان پرورش   هم نکوی اشکم هم انسان روز
نزد با نهایت سنهان در جهان   پایه پایه تا عنان اسمان
هر کره و از دبانی دیکرست   هر دو شو را اسمانی دیکرست
هر یکی از حال دیکر بی خبر   ملك با پهنا و نا پایان و سر
ای در و خبر کد اجبست خوش   وان دو ین خیر که چه جیستی
صحن ارض الله واسع آمده   هر درختی از زمین سر بر زده
بر درختان شکر کویان برگ و شاخ   که زهی ملك و زهی عرصه فراخ
بلبلان کرده شکوفه برکره   کدامان جه مخوری ما با بره

32 تمساح اولور حیوان اغزینی بعض وقت اچاروق
و دیشلری ارالقنده اوزوبجه قوردجغزلر اولورمش
و قوشلر بو قوردلری کوروب تمساحك اغزینی اوتلوق
صانوب بیمکه مشغول اولدقلرینده تمساح اغزینی یوموب
مذکور قوشلری یردن یوطارمش فافهم مثنوی
شریفده کلمشدر   ای جهان را پر ز نقل بر زنان
چون دهان باز تمساح دان   بهر کرم و طعمه ره
ذی رازق   اذفع تمساح دهانش مبادق
بر سبیل حکایه لطیفه امام راغب محاضراتنده
دیمشدر که بر کسنه حضرت علی کرم الله وجهه حضرتنه
کلوب دیدیکه بو کیجه انام اوزره احتلام اولدم
حضرت علی بیورد دیدیکه بو کونشه قرشو طورغز
دك و کولکه سنی اورك ولطیفه نك سری
بوکه چون اولنایم عالم غیبدن بزه مثالیه سیاله
بحم بدن عنصریه نك ظلیدر و زنا ایتمشدر لا بوی اولدیکه
عالم شهادتدن حدی اننك ظلنه واقع اوله
بو نکته جیلن و فقدیلر اهوالینی بیان ایدر و شیخ
جنید حضرتلرینه سؤال ایتمشلر که کیم رزقنی
طلبنده سعی ایدرسه نیجه اولور جواب ویرمشکه
اکر بیلورسه که نیرده در ایسه وار و نیتمروی رزقنی
سعی ایلکن دیمشدر و ینه سؤال ایتمشلرکه اکر یمز

ده اونوده سق و توکل ایدرسک نیجه اولور جواب
ایمشکه حضرت حقی کندو توکلکز ایله امتحان ایلمکز
زیرا محو ملقدر غیری ننه سن نصب اولمز و
متوکل حقیقی کرکدر که کندوی و کندو عملنی وادانی
شروط اسباب ایله و نامقدور مکننه سعی ایله بتشمز
و مقدوره دخی سعیده غیر ایله ارشلمز و هر کامکه
بو ایله اوله جبر و قدر بحث و مجتمع اولورلر زیرا بونده
جبر و قدر دریاسی تموج ایدر و برزخ شرع
اورته ده حائل دوشمشدر اکر بر فعلی شرط و
اسبابه نسبت ایدرسه کندویه دخی اضافت ایدرسه
قدریدر والقدریة مجوس هذه الامة واکر کندوسی
من کل الوجوه معزول ایدرسه و فعلی موجد حقیقی یه منسوب
ایدرسه جبریدر والجبریة دینة واخس منزلة
من القدریة در خرد جبر از قدر رسواترست
زانکه جبری حس خود را منکرست منکر حس نیست
آن مرد قدر فعل حق حسی نباشد ای پسر و
جوله نظر واست ایله نظر ایدن وطریقه وسطایی
اوکنه طوتدیه که خیر الامور اوسطها نه جبر مطلق
ایله عامل و نه قدر مطلقه قائل اولور و هر کسنه که
کندویه منسوب ولان افعالنی کندهیی متصرف ایله بر تصرف
ایله که الت منزله سندن اوله فاعلک آلتی تصرفی

33 تصرفی منزله سندن طوتمیه و فی الحقیقه بو ایکی اعتبارک
بری فاعله منسوب و بری آلته منسوب در و بو اعتبا
رلری بر ایله زیرا جمله شی فاعلندر و انه انکه صادر
اولان افعال واسطه سز اوله لازم در که کندو وسائطی
ترک ایده سین شول حکمله که افعالک مجازی دخی دمدر اول
فعلی دخی آدمه حواله ایدرلر که اول ایلر و اول ایلمز که حقیقتده
فعل حقکدر و تغیر و انفعال آدمکدر قال الله تعالی
وما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی و بو بیاتده نا المقدور
کاو اوجه بمن تیرت ولی بی من قیرت فاعل جانست و فعل او بی تن نیست
و حضرت خداوندکار جزء اختیاریک اثباتنده بو وجهه بیان ایدر
بلک مثال ای دل بی فرقی بیاو تا شناسی جبر را از اختیار
دست کان لرزان بود از ارتعاش وانکه دستی تو بلرزانی زجاش
هر دو جنبش آفریده حق شناس لیک نتوان کرد این با آن قیاس
زان پشیمانی که لرزانیدیش چون پشیمان نیست مرد مرتعش
وسی مرد مرتعشه دیسک که الکی درتمه منعنه
قادر دکلدر فعلنده مجبوردر و سکا دیسه لرکه
الوکی درتمه و دیر درسی و بیر قوی دیسلر تور یین
و یره ده قادرو دیسه لر قادر درسین و سنک حرکت و
اختیارک مرتعشک حرکت و جنبشنه نیجه قیاس
اولنور و بو محل غایت دقیق و نهایت درجه عمیقدر
کثرت قیل و قال و بحث و جدال ایله مبرهن اولمز

بولکن موتک حقیقت و انواعین بیان ایدر شویله معلوم
اولا که آدمک جانی آدمک حقیقتیدر و بو جان ایکی
حال اوزره اولور بر حالده بدنه متصرف اولور و بر حالده اولور
و جانک قالبده تصرفی کاتبک قلمده تصرفی کبیدر اکر دیلر
سه قلمده ساکن طورر و دیلرسه حرکت ایتدرور و کاتبک
قلمده تصرفی اختیاریدر و روحک بدنده تصرفی قهریدر و طبیعی
و اختیاریدر دکلدر و روحک شمدیکی حالده بدنه متصرف
اولمسنه حیات دیرلر انقطاعنه موت دیرلر و بعد
الانقطاع بدنه عودت ایلسه احیا و بعث و حشر دیرلر
و ایکنجی موت ارادیدر که سالکلره حاصلدر انلر جناب
حقه متوجهلردر و عالم ظلمانیدن و موت طبیعیدن
اول منسلخ اولمشلردر و بو موت خاصه انسانیدر
و حدیث من اراد ان ینظر الی میت یمشی علی
وجه الارض فلینظر الی ابی قحافة بو موته اشا
رتدر و شیخ عطار دخی بیورمشدر

تو کادمی بری که بعد از مرک برخوردار وصال شمع طراز
ذنه چون ده نبرد در کوش مرده که ده برد بیرده راز

پس میته منکشف اولان حالتلر بو موت ارادیده
دخی منکشف اولور حتی رؤیت دخی و بونا اولور
اکر سؤال اولنورسه که عالم دنیاده رؤیت حق الله
نتکه سرّ و کائنات بیورمشدر ان احدکم لن یری الله

الله حتی یموت جواب محققین بو مقامده شویله ذکر
جناب حقک دینی روشن اولور که اقسام نفسانیه
و احکام دنیویه دن محجوب موت ارادی مرتبه سنه
قدم باصه بلکه احکام دنیویه و اقسام اخرویه نک
احساسندن ذاهل و قوای ظاهره و مدارک نفسانیه
دن غائب و منقطع اوله و بو کونه سالک موت
معنویه ایله مرده و موت صوریه ایله موصوف و معروف
اولور نتکه شطرنج باز وقت لعبده کندویه بر مرتبه
استغراق کلور که ما عدادن شعوری مسلوب اولور
اولورسه حینئذ حسیاتک انتهاسی جناب حقه حالت توجهلرنده
اشد و اقویدر حسیاتک انتفاسندن و بو نوعه غیبت و انقطاع
انخلاع دیرلر که موت طبیعیدن دخی اشد و اقویدر
و ایکنجی موت طبیعیدر که عبارتدر روحک بدندن تصرفی
انقطاع ایتمکدر و آدمک ایکی روحی واردر بر روحی
انک حیوانیدر و روحانیتک جنسندندر اکا روح حیوانی
اسمین تسمیه ایدرلر و بری دخی ملکلر و روحی جنسندندر
اکا روح انسانی دیرلر و روح حیوانینک منبعی که اکا
لحم صنوبری طرزنده اولنور که صدرک صول طرفنه
ودیعه اولمشدر که اکا دل دیرلر و بو روح بر بخار
لطیفدر که باطن حیوانینک اخلاطندن ناشیدر
و اکا بر مزاج معتدل حاصل اولور و انک اثری لحم صنو

بری دن عروق ضوارب واسطه‌سیله دماغه وجمیع
اعضایه منتشر ودخی حواس بو روحک اثریله اعضا
ظاهره‌ده پیدا اولور وبو روح حیوانینک مادامکه
مزاجی معتدل اوله جواهر ملائکه جنسندن دور وقوای
حس وحرکتی اندن قبول ایدر وچون روح حیوانینک
مزاج اعتدالیسی حرارت یا برودت سببیله باطل
اولسه اول اثارک قبول ولیاقتی کندودن زائل اولور
مثلا اینه چون پاس طوته صقالت کندودن کیدر و
استحقاق قبول صورت غائب اولور وشویله دکلدر که
صورتا غائب وزائل اولور بلکه اینه نک قبول صورت
ایلمکه لیاقتی باطل اولور پس روح حیوانینک
استعدادی روح انسانینک اثارین قبوله تمکندر
واثارک قبولی روح حیوانینک مزاج اعتدالیسینه
موقوفدر وچون مزاج اعتدالیسی باطل اوله وقوای
حس وحرکتدن قاله بو تقدیرجه اعضا دخی اثاردن محروم
قالور وحس وحرکتدن قالد طبیعی بو حالتدن عبارتدر
وروح حیوانی جسمدر هوای لطیف کبی بلکه بخار دخانی
منضوج وبخار رمانی کبی وروح انسانی جسم دکلدر
زیرا قابل تقسیم وتجزی دکلدر زیرا محل معرفت حقدر
ومعرفت حق قابل قسمت وقسمت قبول ایدر نسنه لره
داخل دکلدر وجمیع انبیا واولیا وحکما وعلما بعد

بعد الموت روحلر بقاسنه قائللردر وکتب منزله
دخی بوکا ناطقدر وکه حقیقت دخی بوکا روح انسانی
ولطیفه ربانیه دیرلر موت طبیعی طریانیله منعدم اولمز
والتراب لا یأکل محل الایمان والمعرفة ومعلوم اولا
روح بردرلکی نسنه‌یی چوقدر وهر نسنه‌ده بر مناسب
مظهر اوله وبدندن قطع علاقه‌دن صکره ارواح بونسنه‌دن
طیران ومظاهرده دوران ایدرلر بری نسنه برزخیه بری
نسنه جنانیه بری نسنه جحیمیه‌در بونکته‌نک
نسنه برزخیه بیانندر وبرزخ شول عالمدن عبارتدر
که ارواح بعد مفارقة البدن انده اولورلر وبو نسنه
برزخیه‌نک حکمی زمان مفارقتدن وقت حشره وارنجه
دکندر قال الله تعالی ومن ورائهم برزخ الی یوم یبعثون
وجمیع انسانک اعمال واقوال واحوال واخلاقی بو نسنه
برزخیه‌ده قوای باطنیه سنه مشابه متشخص کوره
ویحشر الناس یوم القیمة علی نیاتهم بونده عبارتدر وشیخ
صدر الدین حضرتلری بویورمشدر که یحشر الابدان
علی صور اعمالهم ویحشر الارواح علی صور علومهم
کیمی که بخار بوددکی وددرزدر کیمینک حشری اندر صورت
موز عودان نجاستی خنزیر چوزز ستك بلعام در صورتی
برلر واعمال خیر واعمال شر غدادن ومصاحبتدن
حاصل اولور اول سببدن امر ونهی فرض اولدی

وفی زماننا هرکسنه‌یه غدانک تصحیح غایتله مهم اولمشدر
هرکسه لازمدرکه مجد ومقدم اوله وجناب حق علیم و
حکیم یاد شاهددرکه هرغدادن نکونه صفت اولورحصل
انکچون بعض حیوانک اکلی حلال وبعضی حرام اولدی وشول
غذالرکه حلالدر صفات نوریه‌یه قوت ویریجیدر
وشول غذالرکه حرام اولدی صفات ناریه‌یه قوت ویریجیدر
وعوامله چوقلق صحبتدن احتراز ایلمک وترفلردن
اجتناب لازمدر نتکه حضرت علی کرم الله وجهه بیورمشدر
ولا تصحب اخا الجهل وایاک وایاه فکم من جاهل اردی حکیما حین
واخاه یقاس المرء بالمرء اذا ما هو ماشاه وللشیء من
الشیء مقاییس واشباه وفخر العارفین شیخ
عطار قدس سره حضرتلری مختارنامه سنده
بیورمشدر تا برده خلق می‌نشینی ای دل در رخ مه‌وشان
خوشه چینی ای دل کر صبحکهی کوشه کزینی ای دل بینی که
در آن کوشه چه بینی ای دل وحضرت خداوندکار بیورمشدر
که عوامله بر لحظه مصاحبت ایلدم بیری کون عشق حمامنده
اوطوردم هنوز بردنم کیتمدی دیمش وسبب سعادت
وشقاوت ایکی نسنه‌در بریسی سوز و بریسی فکردر
وبعض سوز اولورکه مرده‌یی احیا ایلر وبعض سوز
اولورکه حیوانی اماته ایلر وذکر حق وتکلم حکمی الهی
وذکر مناقب انبیا اولیا روحک غذالریدر وکیمک که روحی

روحی بو غذالردن صفایاب اولمیه اول کیمسه‌نک
روحی خسته‌در اول خسته‌یه کیم فساد مزاج ایله
لطیفه غذالردن بورننه و ایچه طوتسه استکراه
وتنفر ایدر واکر هیچ یمک یمزسه اول ولحوه البته
دیری اولان غداسز اولمز واول خسته غایت جهد
درکه باشی وجنی بمثل طوره انک تناولندن
منفعلیه اولمیه وسوزلر ایچندن لغو ولطیفه وما
لاینفع وغیبت شول بمثلردرسنه‌ن اولان
بلید وباطل خلطه کبیدر وبو بمثل ایله حیوانلر
غذالنور انسانه غذا اولمز وانسان و لایق بوینک
عمنی بمثله [illegible] ایلمز وبریسی دخی فکردر وفکر اول
درکه بیک ییل طاعت بمنکرده یکدر وامام غزالی
رسالة لدنیه سنده بیورمشدرکه والتفکر هو
استفادة الروح من النفس الکلی والنفس الکلی اشد
تأثیرا واقوی تعلیما من جمیع العلماء والعقلاء والعلوم
مرکوزة فی اصل النفس بالقوة کالبذر فی الارض
والجوهر فی قعر البحر وفی قلب المعدن [illegible] وتفکرک
انواعی واردر تفصیلی دور ودراز [illegible] برکسه
فکرینی مطالب دنیویه‌یه مصروف [illegible] شهوات
نفسانیه‌یه محصور ایلسه سبب حرمان ابدی
اولور وبونکه نک نسنه عنصریه بیانندرکه

كه جزو العزة بالعزة والنعل بالنعل چونكه حقايق
موتى وحشرى كلدك ومعناى بعث اول دكلدركه
بعد الاعدام ايجاد اولنه بلكه عناصر بعددن
مركب ودوحك تصرفنه قابل اوله عالمه مناسب
جسد ويرلنكه دنياده وجود انسانك جزء ترابي
وآبى غالب ايدى نشئه حشريه ده جزء نارى وهوا
غالب اولنسه كرك شيخ عطار عليه رحمة الغفار
بو محله مناسب بيورمشلر همين اجسام كاينجا باشد
اورده همين اجسام باشد عالم اوده چو بيشت اينه
است اجسام اينجا شود جون روى اينه مصفا
عمر اينجا عمر آنجا سرجست بلال ابنوسين همى عاجست
واعادت اجزاى قالبيه نك جمعندن عباوتدر وبعي
شك جمع اسهلدر اختراعدن لكن بزه نسبت وحقه
نسبت سهولت وعسرت صفاتى متصور دكلدر و
جناب حق ميتك اجزاسنى اعدام ايدر صكره اعاده ايدر
زيرا هر شيء هالكدر وهلاك تفرقه اجزادن عبارتدر
فنادن وبو نشئه ده عجايب چوقدر مكركه نور ايمان
وياكشف وعيانله ادراك اولنه وعجايبندن بري
بودركه بعض طايفه يه نسبت اللى بيك يل اوله
وبعضينه نسبت بر لمحه اوله وبسط زمان
سرى بو قبيلدندر وجمله انبيا واوليا بو يومك وقوعه

وقوعنه اتفاق ايتمشلردر بونكله جنت وجهنم
بيان ايدر بلكه صفات الوهيتك انس وهيبت
اعتباريله ايكى صفت اصليه يه منحصردر برى
جمال وبرى جلالدر وجمله صفات متقابله
كه رحمت وغضب رضا وسخط هدا وضلال
عفو وذل عفران وانتقام منع وانعام كبى اولكه
صفت اصليه يه راجع اولور وهر جمالك بر جلالى
واردر وهيبتك جمال لهيبك حاصل اولور وهر
جلالك بر جمالى واردر اول بر لطفدركه جناب
حقك قهرنده مستتردر قال الله تعالى سبحانه
ولكم في القصاص حياة وحضرت امام علي
كرم الله وجهه بيوردى سبحان من اتسعت رحمته
في شدة نقمته واشتدت نقمته لاعدائه في سعة
رحمته وبو ايكى صفت اصليه نك اثرلرينك مظهرلرى
جنت وجهنمدر وبو جنت وجهنمك هر عالمده مظهرلرى
لرى واردر وجود انسانده دخى وجودلرى وار
در زيرا مقام قلب وروح عين نعيمدر ومقام
نفس وهوى مقتضياتى عين جحيمدر ونهايت
مظاهرداري آخرتده در ونصوص قرآنك
اشارتى واحاديث شريفه نك عبارتى واوليا
كشفك نظرلرى بربرلرينه مطابق وموافقدر

لاوليائه

ومؤمن وکافرک جنت ودوزخده مرتبه‌لری متعین
اوله اما چونکه کافرک دوحی بدندن قطع علاقه
ایلیه وصورت مرکبه سی کثیف وحکم جسمانیتی
روحانیتی اوزره غالب اوله وجهنمدن جنته عروج
ایده میه آنک منزلی جنتده معطل قاله ومؤمن
دخی بدندن قطع علاقه ایده وصورت مرکبه سی
لطیف اوله وحکم روحانیتی جسمانیتی اوزرینه
غالب اوله جهنمدن جنته عروج ایده وکندو مقامنه
یتشه اول معطل قالان منزلی دخی وثله متصرف اوله
بر شرطله که موروث ایله موروث لها ورثه سنده نسبت
ما اوله در یاخود هر کیسنک حقیقتی اسم الهیه
حیطه سنک مقتضی دخول جنتله در لقوله علیه
السلام ما منکم من احد الا وله منزلان و
خواجه عطار قدس الله سره بو معنادن
خبر ویرشدر هر آنکه کز جهان رفتی تو بیرون
نخواهد بود کارت از دو بیرون اکر آلوده یا لو
ده کردی وکر پالوده آسوده کردی چو تو آلو
ده باشی دکنهکار کنندت در نهاد خود کرفتار
وکر پالوده دل باشی تو در راه شتابانی دست
بخارمی برد کاه وهر روحک که نشئه دنیوینده
ترکیب وجودی قالوب وحکم جسمانیته غالب

غالب کلمش اوله پس بو نوعله سالکک جهنمه متبلی
قالمز لاجرم درجاته عبور وصراطدن مرور ایدر وهر
محسنه که نشئه دنیویه ده اقوال صادقه واعمال صالحه
کسب ایتمش اوله جنتده صور حدایق واشجار واشکال
فواکه وانهار وحور وقصور ده تشخص بوره
جای اشتباه دکلدر که سعی وعمل عرضدر والعرض لا یبقی
زمانین پس زمان ثانیده سعی وعملک وجودی ولوقی
جواب بودر که نص صریح سعی وعملک حقیقتی اثبات
ایدر قال الله تعالی فمن یعمل مثقال ذرة خیرا یره و
رویت طریق تجسد وتشخص ایله اوله وجهنمک
وجود ترکیبه سی کثیف جسمانیه ده روحانیتی اوزره
غالب وذهب حقیقتی نحاس هوی وهوسله مغشوش
اولمش ایسه چونکه بوللی جهنمه اوغرایه جهنمده کندوینه
جذب ایدر مناسبت تامه سی اولمغین واعمال وافعال
قبیحه سی جهنمده صور عقارب وحیات متجسد
وبالجمله احکام وعیدکه اسم منتقمدن عبارتدر کتابده متعلق
بش طائفه اوزرینه اولورکه مشرک وکافر ومنافق
وعصات مؤمنیندر وبو عصات ایکی قسمدر
موحد عارف غیر عامل ویاخود محجوب وبو بش
طائفه اوزره بادامکه سلطان اسم منتقم مسلط
اوله نیرانده معذب ومردود سنین ده صکره چون

نیرانله اعتیاد و نعم جنتی فراموش ایدنلرده بیلکه
سواء علینا اجزعنا ام صبرنا ما لنا من محیص اما
عارف غیر عاملکه انك دخول جهنمی بر عمل سببیله در
من وجه مناسبدر وزخ صورت عذابدر و من وجه
صورت عذبدر کما قیل و تعذیبکم عذب و سخطکم
رضی و قطعکم وصل و جورکم عدل و عذاب
بویله ذاته اولمسنك بر وجهی دخی حالت عذابده معذب
مشاهده ایلر و شبلی دیمشکه کما اهل جهنم کندولره
اولان عذاب کمندلری و کیمرندن بیله لردی اولقدر
ذوق و بشاشت بولورلردی که اهل جنت انلره رشك
ایدردی واما عذاب محجوبلره نسبتکه انلر العرفات
حقیقتده غافللردر انلره دخی من وجه عذوبتدر
حدیثده کلدی ان بعض اهل النار یتلاعبون فیها
بالنار و من وجه بنه معذبلردر که جنت عمالله
ایمانلری وار ایکن وصوله عدم قدرتلری باعث
عذابلریدر اما منافقلره نسبت کافرلرده هم استعداد
کمالیه وهم استعداد نقصیه وار در انلر معذب
اولدیلر عدم ادراك کمالاتده و وصوله عدم امکانده
ناشی وجوده استعداد نقصیه لری غالب ایدی
نقصانه راضی اولدیلر اسم منتقم اخذ انتقام ایدر و
تالم بونلرده زائل و عذاب عذوبه منقلب اوله

اولیا نتکه سوء برکه یه کورو سلکنا مرضیسه
راضی اولمز و انلك صدوری کندودن منکر اولور
پس انکله الفت طوتر واما مشرکلره نسبت اولدر که
بونلرك معبودلری غیری حقدر پس اسم منتقم بونلردن
انتقام ایدر اول سببله حقی حصر والوهیتی مطلق مقید
ایدرلر و انلرك معبودی حقك عینی در که اول
صورتده ظاهر اولمشدر پس حقیقتده حقه عبادت
ایتمشلر و لوکه ظاهرده غلط و خطا ایتمشلردر
لکن الهیتك اصل ثبوتندن هیچ شك طوتمزلر و
جمله صور متنوعات نور الهیتك ظهور و تصوراتیه
پس جمله نك یوزی و توجهی حقدر غیری یه دکلدر
کما قال العارف بالله الشیخ ابن الفارض قدس سره
بیوردی و ما اختار من للشمس عن غرة صبا
و اشراقها من نور اسفار غرتی و ان عبد النار
المجوس وما انطفت کما جاء فی الاخبار فی الف
حجة فما قصدوا غیری و ان کان قصدهم سوای
و ان لم یظهروا عقد نیتی راوا ضوء نوری مرة فتو
هموه نارا فضلوا فی الهدی بالاشعة
اما کافرلره نسبت کرچه عذاب عظیمدر لکن عذابده
جنانده متالم اولمیلر استعدادلرینه موافق المغیر
کلمختی کبی کندو ایشنه راضی بلکه انکله افتخار و عز

ایرو بو عذابلری کندو حاللرینه منقلب اولور
نتکیم شیخ اکبر بویورمشدر وان دخلوا دار الشقاء
فانهم علی لذة فیها نعیم مباین نعیم جنان الخلد
فالامر واحد وبینهما عند التجلی تباین ونفوس
طیبه نک نعیمی ولکن الا طیباتله ونفوس
خبیثه نک الا خبیثات ایله قال الله تعالی
الخبیثات للخبیثین والطیبون للطیبات وشیخک
کلامندن واقع اولان امر واحد اشاوی یعنی تجلی
الهی سعدا واشقیایه حقیقتده بردر قال الله تعالی
وما امرنا الا واحدة وبو ایکیسنک بیننده تعدد
وتباین واقع اولمز الا شول کونش کبی که بیلک
صرجه اوزرینه بر تو صالر وهر صرجه نک اوزرینه
ونکیله ظاهر اولور جمله سی بردر ولکن دیکرلری
مختلف بس هر بری قابلیت واستعدادیجه نور تجلی
دن حظ الور ومقدمات سابقه دن معلوم
اولدیکه انواع عذاب شول حیثیتله که عذاب
اهلی اوزره مخلد اولمز وشفاعت شافعین مع
منقطع اولدقده صکره اخر الامر شفاعت ارحم
الراحمین اولدی نتکیم احادیث بخاری ومسلمده
مذکوردر یعنی قیامت کوننده جوق شفاعت
ایدیله جناب حق بیوره که انبیانک شفاعتی

شفاعتی ایرشدی اما بنم رحمتم هنوز قالمشدر دیه و
ناردن بر قبضه یا اوچ ایکی قبضه الور وبیلور
میسنکیا انک قبضه سنده نقدر صغر ومعلوم
اولا که ایاتک ظاهری تعذیب وخلود ایچون
نازلدر جمله سی حقدر وبو تقریرلر ایاتی منافی
دکلدر لان کون الشیء من وجه عذابا لا ینافی
کونه من وجه اخر عذابا وجهنمن خلودک بمعنایی
عذابک عذوبته انقلابی معناسی دکلدر قال
الشیخ الاکبر فی فتوحات ولو قال عند ذکر العذاب
خالدین فیه اشکل الامر ولو عاد الضمیر علی النار
لم یلزم العذاب فان قیل فکذلک لا یلزم النعیم
لقوله تعالی خالدین فیها ای فی الجنة قلنا وکذلک
نقول ولکن لما قال تعالی فی نعیم الجنة انه عطاء
غیر مجذوذ وقال لا مقطوعة ولا ممنوعة لهذا
قلنا بالخلود فی النعیم والدار ولم یرد مثل هذا
قط فی عذاب لنا و فلهذا لم نقل به وههنا اسرار
غامضة لا یحل کشفها فافهم والله اعلم بالصواب
سخنم شد بلند می‌ترسم که مرا جان ز دوبان بجهد

تمت وبالخیر عمت فی ثلاثة
من شهر ذی القعدة الشریف سنة
اثنین وتسعین ومائة والف

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı | Hacı Mahmud
Yeni Kayıt No | 3195
Eski Kayıt No |

[redacted]

البعم صاحب الحج علي القادري سنه ١٢٨١